

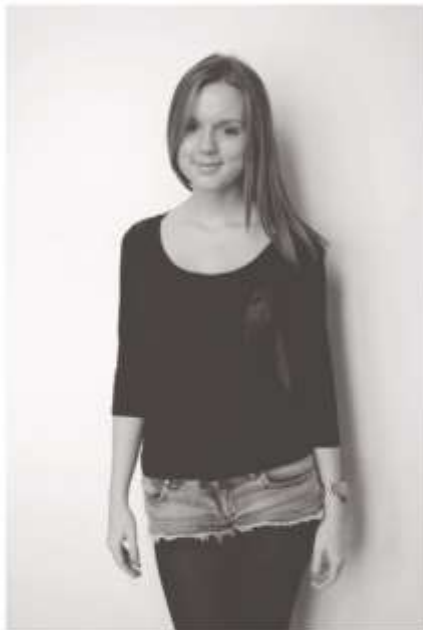
KARIS

Bez servítky - rozhovor s Petrom Könyvešom

Our sweethearts - Katka a Vilko

Editorial

There is no better time to make a change than at the beginning of the New Year. I have never been a stickler for resolutions, they just don't last, but I do believe that the start of a new year is a great time for change! So we are happy to direct your attention to the first and most noticeable one being the new and improved design, which we feel that reflects the magazine's growth. But more is yet to come. There will be new columns, new columnists, and new features. We are excited for you to meet them. Hopefully they will make the magazine even more enjoyable to our long-time readers, and possibly engage a new audience.

I could not be happier to unveil our first issue of 2015!

Majka Sobčáková
editor-in-chief

Karis crew

Pedagóg: PhDr. Beáta Makovická

Šéfredaktor: Mária Sobčáková

Zástupca: Alica Bednáriková

Korektori: Martin Holma, Eubica Bystričanová, Kristína Lukašíková

Grafik: Filip Pilarčík

Propagácia: Alica Bednáriková (koordinátor), Lenka Rendková, Barbora Kačková, Marika Tisoňová, Michaela Hanušáková, Radko Stolárik, Andrea Minichová, Miriama Bernátová, Lujza Kočíková, Rebeka Niniková, Katarína Cigániková, Jana Kováčsová, Jana Uhrinová

Redakcia: Majka Sobčáková, Radko Stolárik, Marika Tisoňová, Vanda Zaklajová, Adrián Mišala, Martina Rievajová, Ester Malá, Alexandra Horkavá, Michaela Hanušáková, Andrea Minichová, Rebeka Niniková, Alica Bednáriková, Denisa Schlossárová, Rado Budoš, Helena Galbavá, Natália Fačková, Mária Rusnáková, Erika Laššáková, Jana Niepelová, Peter Könyves

Fotografi: Peter Könyves, Kristína Kocáková

Obsah

10 - Bez servítky

5 - Čo vám uniklo?

7 - Reviews

8 - Čo nás čaká...

13 - Creative writing

15 - Our sweethearts

14 - 18 vecí, bez ktorých
nemôže žiť...

19 - Zavadziam

19 - Duolingo

20 - A čo ďalej?

18 - Javisko je mojim domovom

23 - Čo je v nás

24 - Interesting useless facts

24 - Thug Life in America

26 - Slávne psychologické experimenty a ich nie príliš slávne výsledky

21 - Potulky po Ázii

27 - Oolong

27 - Osud planéty: čo je zlé na tom, čo jeme

29 - Veda a technika: najčastejšie meteorologické omyly ľudí

30 - Kráľ cvikov

31 - The history of fashion week

Názory

„Cesta k vydaniu Karisu nebýva bez prekážok, no keď dáme hlavy dohromady, vždy sa s tým popasujeme najlepšie ako vieme. Toto číslo má v sebe osobitý šarm - už sa nevieme dočkať, čo naň poviete!“

- Alica Bednáriková

„Časopis Karis, je pre mňa spriemnením dňa. Vždy sa teším na jeho vydanie a na atmosféru, ktorú prináša. Karis zaplaví poschodia, vyplní čas študentom a veľakrát rozprúdi konverzácie a diskusie o článkoch, či príspevkoch. Deň vydania, je pre mňa špeciálny a preto som rada, že som členkou Karisu a prispievam do jeho tvorby. Je to náročná práca, vyhovieť všetkým ale snažíme sa a verím, že Karis sa bude poberať stále lepším smerom. Dúfam, že Vás o tom presvedčíme aj v tomto čísle, v ktorom nájdete množstvo rozhovorov so študentmi, inšpirácie k výberu vysokých škôl, priblížime Vám životy našich absolventov a omnoho viac.

- Denisa Schlossárová

„Najnovšie číslo Karisu je plné článkov, ktoré Vás vzdelajú, zabavia alebo hocija-ko inak zaujmú. Inak by to nebolo skutočné číslo Karisu! Ako vždy, je aj z tohto čísla cítiť entuziazmus, ktorý doňho môže vložiť iba jeho poctivá redakcia. Veľmi dobre sa nám na tomto čísle pracovalo a dúfam, že si plody našej driny užijete aj vy, čitatelia.“

- Rado Stolárik

Čo vám uniklo?

Mária Rusnáková, Alica Bednáriková, Jana Niepelová

Christmas Assembly

Dlhoročná tradícia Christmas Assembly nebola ani tento rok porušená a 18. decembra sa študenti prvých štyroch ročníkov zúčastnili programu pripraveného prevažne Žiakou školskou radou. Oficiálny program sa začal piesňou White Winter Hymnal, ktorú zaspieval školský zbor. Nasledoval krátky bilingválny príhovor v podaní Katky Kandrikovej a Christiana Filta. Neskôr školský zbor opäť vystúpil pred študentov, tentoraz s piesňou That's Christmas To Me. Keď konečne vyhlásili začiatok tradičnej súťaže Christmas Carol, celá telocvičňa stíchla a s napätím čakala na prvých súťažiacich. Po skvelých skupinových vystúpeniach v ruskom, francúzskom, ba aj anglickom jazyku prišiel rad na odovzdávanie cien. Vďaka búrlivému a neutíchajúcemu potlesku jasne zvíťazila štvorica Vilko-Peťka-Addy-Veronika, veselo naladená aj oblečená, a odniesla si z imaginárneho pódia hlavnú cenu - mysterióznu škatuľu. Výhercovia sa následne podelili s výhrou s ostatnými účastníkmi súťaže. Assembly bolo ukončené trochu netypicky, a to príhovorom pána riaditeľa a pani zástupkyne, ktorí sa kvôli neodkladným povinnostiam nemohli dostaviť skôr. Oficiálne ukončenie so sebou prinieslo, ako inak, odnášanie lavíc a aparatúry, a študenti sa už tešili na začiatok Večernej školy.

Večerná škola

Oficiálny začiatok akcie bol stanovený na 14:30. Rýchlo na obed a potom hor sa za zábavou! Ak ste sa tešili tak ako ja, nemusím vám to viac vysvetľovať. Avšak začiatok sa trochu posunul. Oznam so zmenami, prípadnom zrušení besied, zarmútil niekoľkých účastníkov a celkový dojem z tohtoročnej Večernej školy opadol... Avšak - kto hľadá, ten nájde! A teda aj napriek nepríjemnostiam, s ktorými sa Žiacka školská rada musela popasovať, sa našli na škole aktivity, ktoré študentom vyplnili dlhú chvíľu. Za spomenutie stojí koráľkový workshop vedení šikovnou Viki Hurtišovou, koncert dua Ruman-Ničík, či predstavenie úchvatného Adriána Kobetiča,

ktoré do klubu prilákalo nemalé množstvo návštevníkov. S malým meškaním sa zúčastnení dočkali aj vytúženej krupicovej kaše a čaju. Možno práve teplo v žalúdku spôsobilo, že študenti prvého ročníka rozpúťali na štvrtom poschodí neopakovateľnú zábavu. Keď Michal vytiahol gitaru a začal hrať, vytvoril sa okolo neho hlúčik poskakujúcich a spievajúcich ľudí - jednoznačný dôkaz toho, že GBASáci sa vedia baviť aj napriek nepríjemnostiam. Dúfajme len, že sa budúci rok s Večerná škola zaobíde bez ďalších nepríjemností a zabaví sa na nej ešte viac ľudí.

Food Fest

Vždy prázdné žalúdky našich študentov si prišli na svoje 26. januára, kedy po celej našej škole už od ôsmej hodiny rozvoniavali dobroty a behali šikovné žiačky, zavalené prípravami. Food Fest, ktorý lákal študentov na prednášky, súťaže a ochutnávky už niekoľko týždňov dopredu, sa začal aj skončil akoby v jednom momente. Od dekorovania nástenky, rozkladania proteínového a čajového stánku cez prípravy jedál a zháňanie vhodnej chladiacej nádoby (nakoniec sme mali plechy na streche), až po zaujímavé prednášky a ochutnávanie jedál ako plnené tortily, musaka či výdatné raňajky sme sa takmer samé nestihli poriadne

najesť. Avšak stálo to za to. Minimálne za tú čerešničku na konci dňa, ktorou bol čokoládový workshop, ktorý sprostredkovala čokoládovňa

Bon Bon. Ešte teraz sa väčšina z nás oblihuje pri pomyslení na vynikajúcu čokoládu s ovocím. Netreba však zabúdať aj na podporu riaditeľstva školy a špeciálne pani profesorky Dobrotovej, ktorá nás vždy a všade zastihla a vychrlila nové nápady. Food Fest Crew dúfa, že sa Vám tento deň páčil, a že sa Vám ušlo viac jedla, ako im. Hádám sa dopapáme aj k ďalšiemu ročníku, ale to nám ešte niekoľkokrát vytrávi.

Jeden Svet – festival dokumentárnych filmov o ľudských právach

Vo štvrtok, 29. januára, naše gymnázium premietalo dokumentárne filmy o ľudských právach filmového festivalu Jeden Svet.

Či už ide o nehostinné podmienky iných krajín, alebo práva žien, festival má hlavne poukázať na rozdiely v spoločnostiach. Náš diskomfort je pre niekoho splnený sen a to, na čo sa mnohokrát sťažujeme, môže byť neporovnateľné s tým, čo prežívajú ľudia v odlišnom, často netolerantnom prostredí. Snímky o utečencoch, moskovských deťoch bez domova, o tom, odkiaľ pochádza oblečenie z regálov a výkladov, či ľuďoch, ktorí prežili Gulag, nás nikoho nenechali chladným a je viac ako samozrejmé, že festival sa bude vysokej návštevnosti tešiť aj budúci rok.

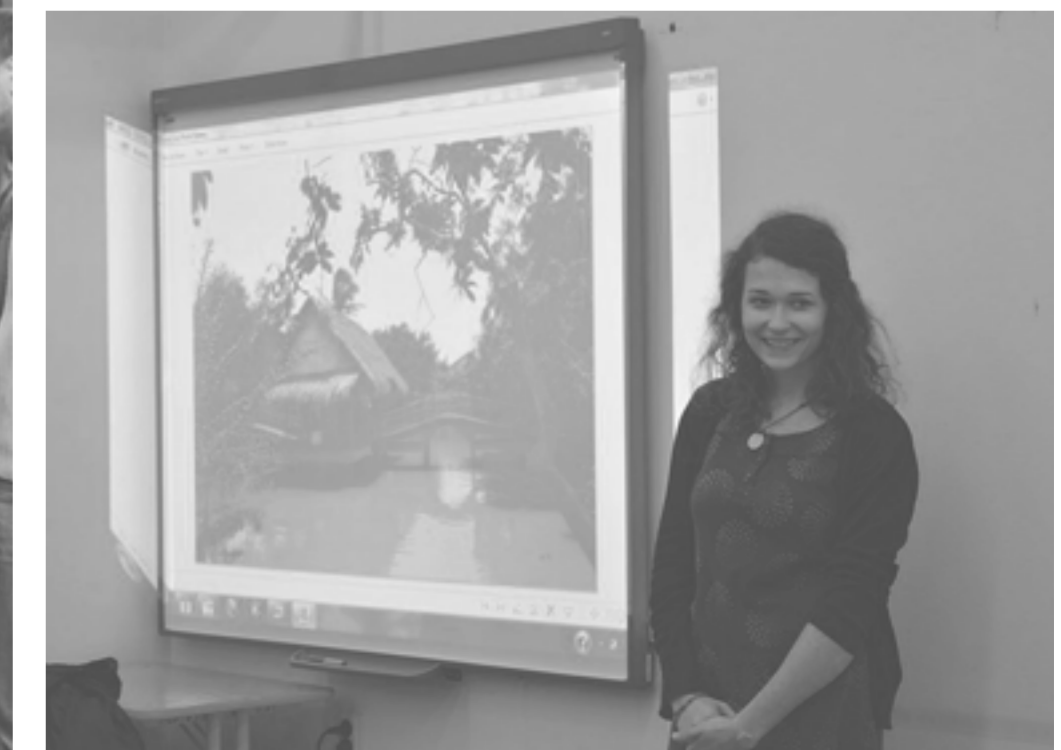
„Festival Jeden svet je jediným kultúrno-vzdelávacím podujatím na Slovensku, ktoré sa komplexne zaoberá ľudsko-právnymi a globálnymi témami.“
– www.jedensvet.sk

Open Days

V tomto školskom roku mala naša škola otvorené svoje brány pre záujemcov o štúdium na GBASe až dva dni. 16. a 17. december bol ten správny dátum, kedy mohli zvedaví študenti základných škôl nazrieť do zákutí sučianskeho gymnázia.

Obidva dni ponúkli rovnaký program. Celé to vypuklo o 12:30, keď sa oficiálne otvorili dvere školy. Nasledovala krátka registrácia a zadelenie do skupín. Až do 14:00 navštevovali žiaci vyučovacie hodiny, na ktorých sa dozvedeli, ako prebiehajú, odvážnejší sa do aktivít na hodinách aj zapojili. Keď sa ručičky hodín posunuli na 14:15, začalo sa testovanie z anglického jazyka, ktoré mali pod palcom hlavne naši native speakeri. Zároveň sa konala debata, ktorú si špeciálne na Open days pripravil Debatný klub Sučany. Úderom tretej hodiny začala skutočná previerka vedomostí otázkami z minuloročných prijímacích skúšok. Zatiaľ čo nádejní budúci študenti žmýkali svoje mozgové závitky, rodičia mali možnosť a priestor na diskusiu s vedením školy a radou ZRPŠ.

O príjemné prežitie náročných dní sa zaslúžila aj žiacka školská rada, ktorej členovia pripravili výborný punč a chutnú kapustnicu. Ľudia boli príjemní a milí, nebáli sa opýtať aj na zákulisné informácie. Prefekti, ktorí sa podieľali na príprave a organizácii Opendays, boli s celkovým priebehom veľmi spokojní.

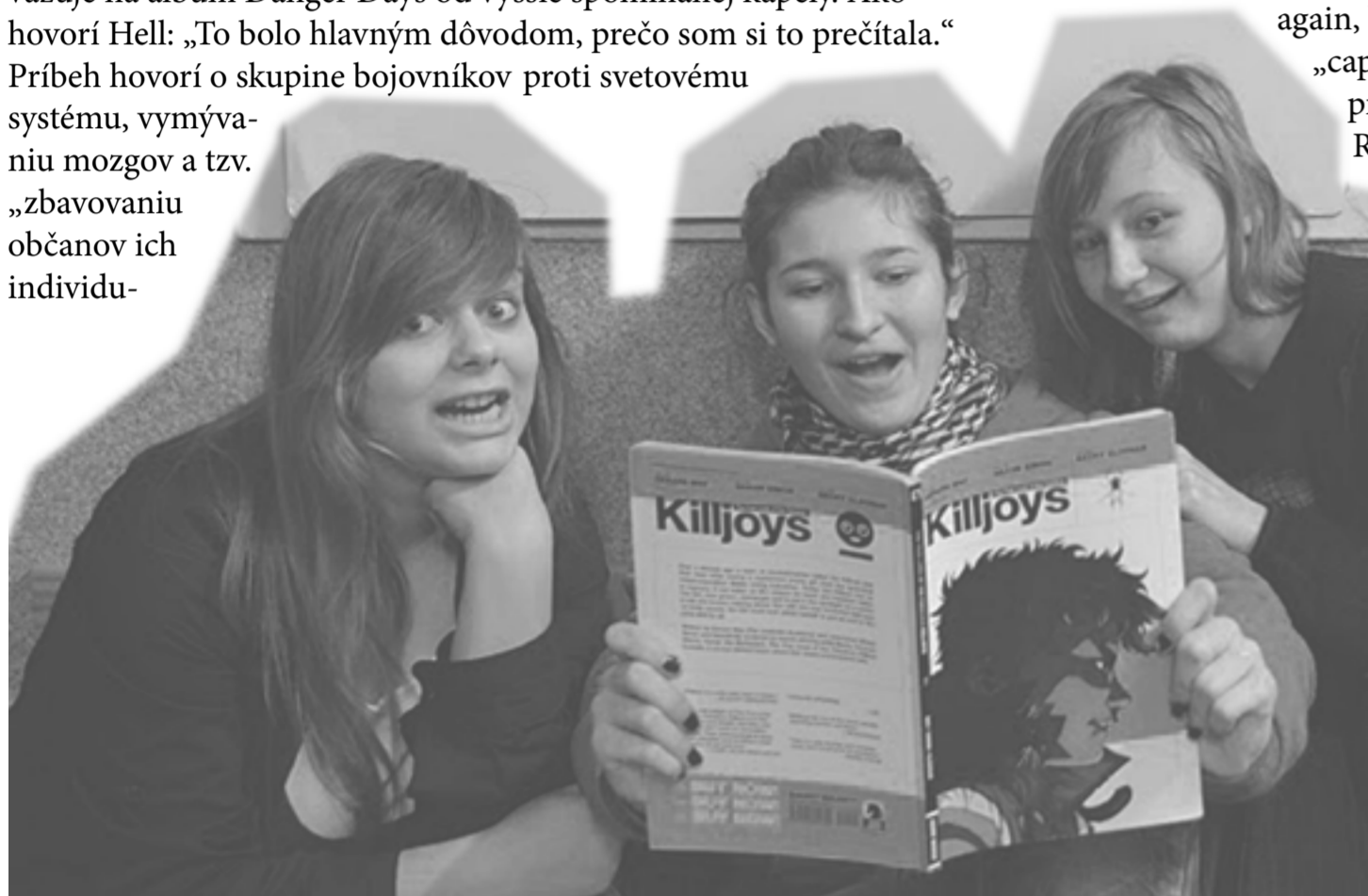

Reviews

Mária Rusnáková, Radovan Budoš, Alica Bednáriková

The True Lives of the Fabulous Killjoys (Gerard Way)

Hovorí vám niečo meno Gerard Way? Áno, áno, ten spevák z rozpadnutej kapely My Chemical Romance... Náš úžasný „redhead“ sa v roku 2013 odhodlal (konečne) vydať sériu komixov, ktorá nadväzuje na album Danger Days od vyššie spomínanej kapely. Ako hovorí Hell: „To bolo hlavným dôvodom, prečo som si to prečítala.“ Príbeh hovorí o skupine bojovníkov proti svetovému systému, vymývaniu mozgov a tzv. „zbavovaní občianov ich individu-

ality“. K hodnoteniu sa pridáva aj Veronika: „Príbeh sa mi páčil vďaka pestrým (doslova) osobnostiam postáv a celkovo myšlienka rebelov vzpierajúcich sa systému žijúcich na púšti je niečo presne podľa môjho vkusu.“ Koncept, ktorý sa vo Wayovej hlave zrodil už dávno predtým, postupne vychádzal v šiestich dieloch od júna 2013 až do januára 2014. Nadšení fanúšikovia, či už bývalých MCR alebo komixov všeobecne, sa nemohli dočkať konca... ktorý samozrejme neprezradíme. Avšak, Gerardovi to nestačilo a v špeciálnej edícii všetkých šiestich kapitol nájdete aj kapitolu dodatočnú. Nezvyčajné postavy a svet budúcnosti vám zaručí intenzívny zážitok a možno aj vyplakané oči. O prečítaní „Killjoys“ by vás mala presvedčiť aj veta: „Nikdy som neprečítala komix tak rýchlo a nikdy sa vo mne nemiešalo toľko pocitov naraz. Radosť, smútok, napätie, zábava...“ Len čo je pravda. Palce hore, oči dolu a hor sa do čítania!

Enter Shikari – The Mindsweep

It's great to say that I've been a fan of Enter Shikari ever since their first album Take to the Skies which hit the market in 2007. What I'm not glad to say however, is that they've gone downhill with each release. 2009's Common Dreads was still a very good record. It brought a huge change to the sound and even a bigger change to the lyrics, politics became the major subject. Unfortunately, A Flash Flood of Colour from three years ago was a mess of an album, totally lacking cohesiveness and having several sloppy tracks among a few highlights. However, the three-track EP they released a year

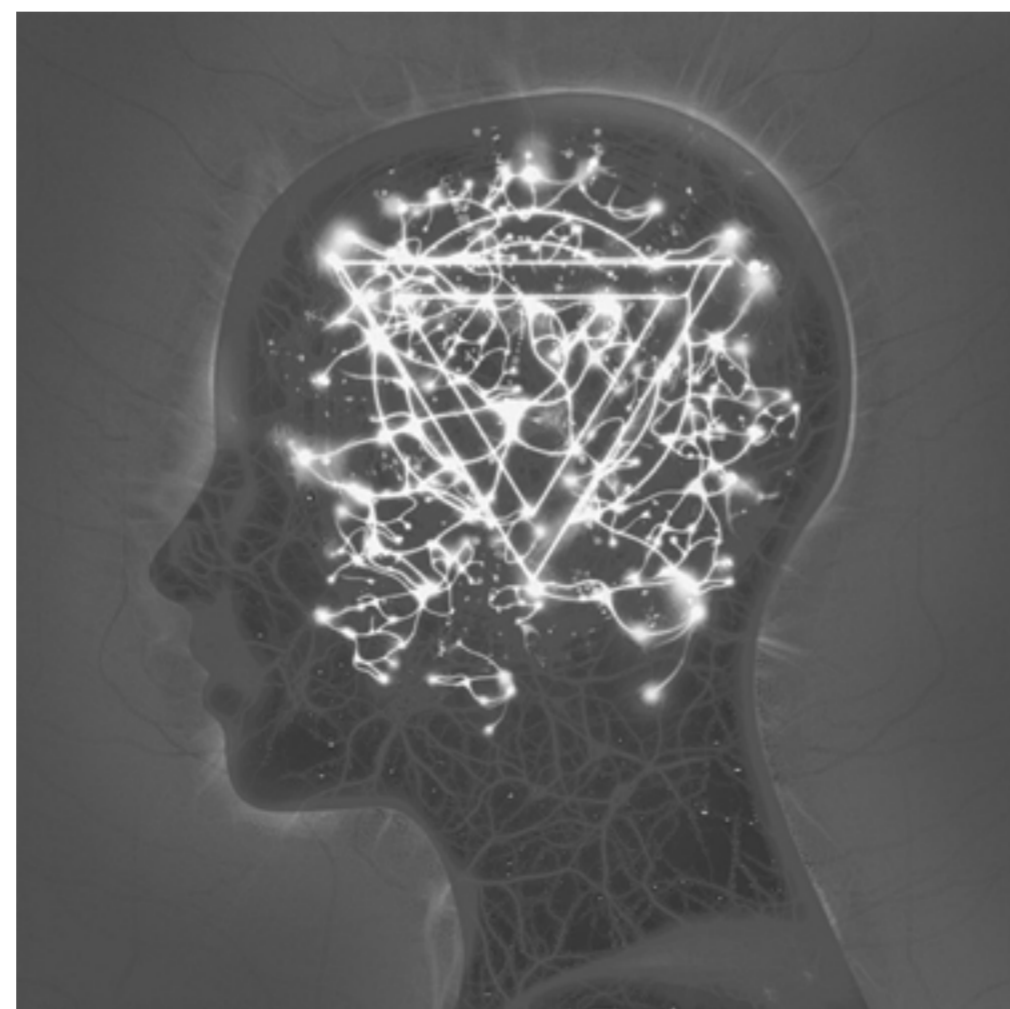
after that have shown a lot of promise.

The Mindsweep, the fourth Shikari record was released in the early 2015. If you're asking whether the trend of albums getting worse continues, then the answer is no. The new offering by the British lads is their most technical and electronic so far, in fact it is not unlike the Rat Race EP (the aforementioned three-track EP). The album's dominant themes are mostly political and social issues

again, but this time it makes sense, unlike the „capitalist is wrong“ nonsense from their previous full-length. Those who despised Rou's pseudo-rapping, might not be satisfied, even though there's less of it than on the predecessor. Personally, I don't mind him rapping, one of the album highlights, a pre-released track „Never Let Go of the Microscope“ is like that most of the time.

Possibly the most important and the best change between The Mindsweep and A Flash Flood is in consistence. There's not a single song as awful as „Gandhi, Mate, Gandhi“ was. Perhaps the weakest track here is the single Anaesthetist and the thing is, it's not bad at all. Just not as interesting as most of the other songs on The Mindsweep. The flow of the record is flawless, each track has its place and flows into the next one nicely.

The two best tracks of The Mindsweep, however, are easily the one-two punch of „There's a Price on Your Head“ and „Dear Future Historians“ in the album's second half. While the former is definite-

ly the heaviest song the band has ever written, the latter continues the ballad trend in vein of their older tracks „Adieu“ or „Constellations“. The personal lyrics accompanied by a soft piano explode into a large sing-a-long, a one which is not short of marvellous string arrangements. Then there are the opener and the closer, which serve as highly energetic (in case of the closer, to the point of madness) bookends.

It all might sound perfect, except there are two quite major flaws. The first and more important is the repetition. In some songs, the choruses are just repeated way more than they should. Take „Torn Apart“, which would be among the best tracks of the album (well, it probably is anyway) if it wasn't for the massive repetition of the chorus. The lead single „The Last Garrison“ is another example of this, but on this track it hurts even more as the chorus is nothing spectacular. Generally, the verses are much more interesting than the choruses. The other flaw are the aforementioned lyrics. One might be getting tired of Rou's politics, especially since it's been going for several releases now.

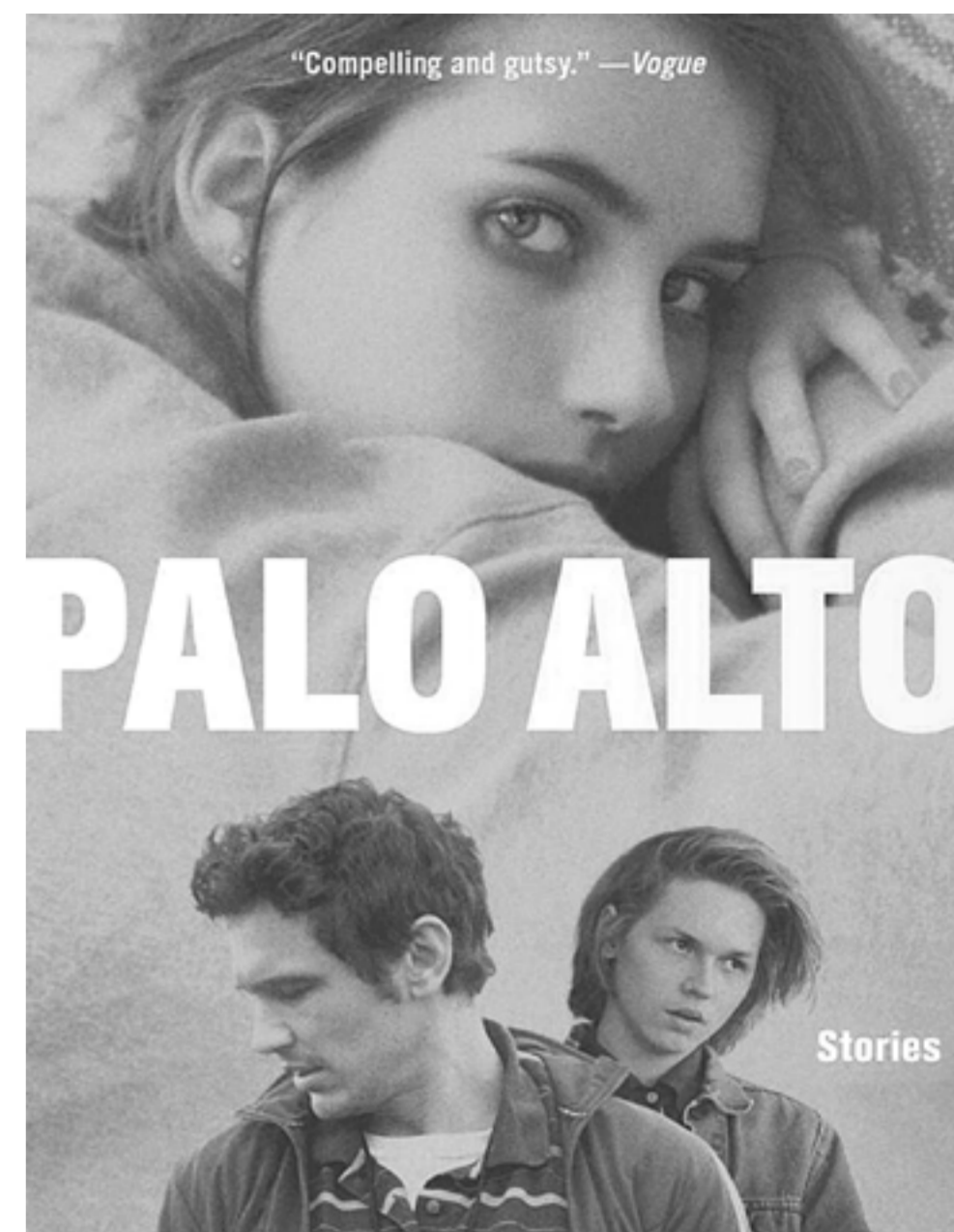
But still, The Mindsweep is a great improvement. On one hand, it is (unfortunately) a further departure from the sound of their debut and the only thing that makes us reminisce about it is the quoting of „Sorry, You're Not a Winner“. On the other hand, it just shows how creative, innovative and ambitious the band is. And it's their ambition that makes me believe that the best Enter Shikari album is still to come. **7.5/10**

FILMY

Počas minulého roka sme sa mnohí dočkali vytúžených filmových pokračovaní – ale (dôležité ale) mali sme možnosť objaviť aj čaro dosiaľ neprebádaných zákutí kinematografie. Alfou a omegou nezávislých filmov roku 2014 bol film Boyhood od režiséra Richarda Linklatera, ktorý zachytáva dospievanie chlapca počas trinástich rokov života. Ďalším filmom, ktorý rozhodne musím pripomenúť, je Only Lovers Left Alive - pojímajúci tému upírov inak ako doteraz, stanovili latku opäť o niečo vyššie. Nuž a nedá mi nespomenúť aj melancholickú baladu pre dospievajúcu dušu, Palo Alto, ktorého základy stoja na knižnej predlohe od Jamesa Franca (i keď o všestranom talente sa dá polemizovať). Film, počas ktorého si asi neraz poviete: „Hmm, takýto príbeh som už niekde videl.“, vás ale napriek tomu nesklame.

KNIHY

Veru tak. Rok 2014 nebol lakomý ani na knihy. Vyšiel nový Murakami, hojný počet severských (a kde-tu aj neseverských) de-

JAMES FRANCO

Now a feature film, directed by Gia Coppola and starring James Franco, Emma Roberts, Jack Kilmer, Nat Wolff, and Val Kilmer

tektíviek, nekontrolovateľné množstvo motivačnej literatúry, veľkej obľube sa tešil žánér Young Adult a voľakto preložil úmorne dlhú Hru o Tróny do slovenčiny. Okrem toho sa do našich končín zatúlala aj knižka Letné svetlo a potom príde noc, ktorá opisuje islandskú dedinku v deväťdesiatych rokoch minulého storočia s potrebným šmrncom a nadhľadom. Lazarove a Ulejove životné skúsenosti obalené dôvtipom okupovali slovenské knižkupectvá a to so zbierkami Polsto (T.L.) a Bodaj bi! (T.U.). A v neposlednom rade by som rada predstavila dielo More. Love. Čajky. – absolútny dobrodružný zážitok bez potreby opúšťania pohodlného domova. Čo viac žiadat?

Čo nás čaká...

Daniela Hanusová, Alica Bednáriková

KARIS narodeniny

To, že pokiaľ nepôjete za zábavou, zábava za vami nepríde, nie je až tak úplne pravda. Sami sa o tom presvedčame na školských akciách, ktorých máme počas desiatich mesiacov neúrekom. Jednou

z nich sú aj narodeniny nášho časopisu, tento rok už hrdo štvrté. Počas dňa oslavy sa môžete tešiť na rôzne workshopy a besedy, o ktorých vás ešte budeme informovať. Vedzte, že sa máte na čo tešiť!

Autor

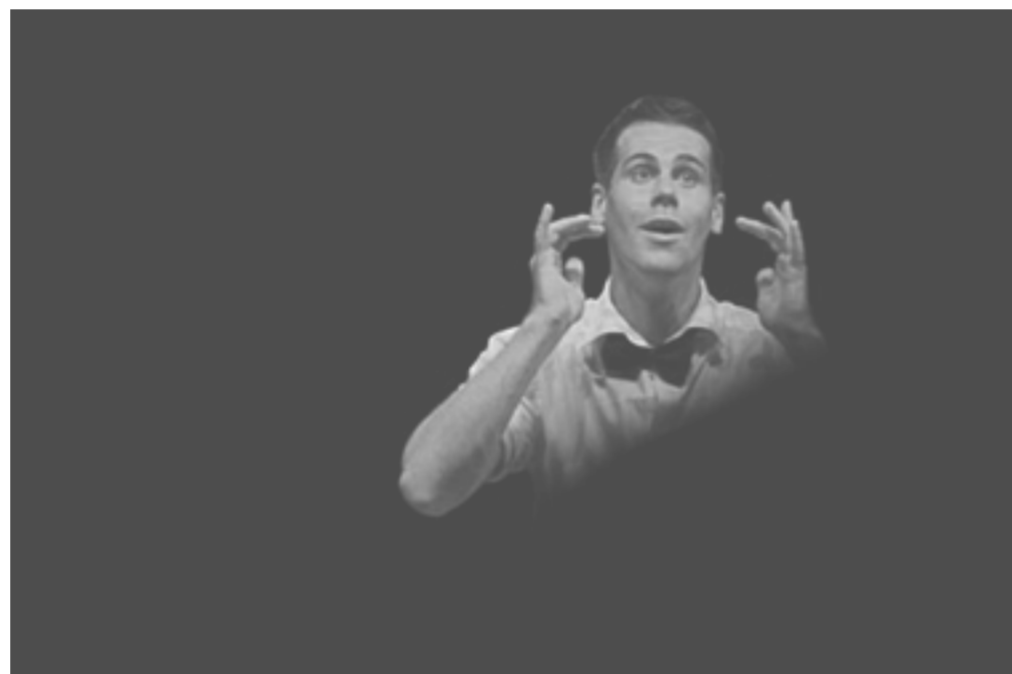
Pavla Seriša určite mnohí poznáte. Či už z minuloročného Hodžafestu, kde vystupoval spolu s Petrom Hubinským (a všetkých nás poriadne rozosmial), alebo z iných hier, kde si rád utahuje zo všetkého možného i nemožného, neraz aj zo seba. Jednoducho, je to šoumen. No a aby toho nebolo málo, prichádza s novou autorskou hrou s tematickým názvom „Autor“. One-man show ako má byť. Seriš si nedáva servítku pred ústa a rozpráva príbeh ťažko pracujúceho tvora, skalopevne sa držiaceho na bralách úspechu. Originalita a zábava idú ruka v ruke. Predstaví sa dňa 27. februára 2015 o 20:00 v martinskom Barmuseum. Určite si ho nenechajte ujsť!

„Bude to osobitné, jedinečné, rázovité, írečité a rýdze.“ - Pavol Seriš

Pod' na Hodžafest!

Lud GBASácky sa ladne prehupol do druhého polroka, v ktorom nás okrem iných príjemností čaká aj tá najobľúbenejšia, spájajúca všetky ročníky do jednej pulzujúcej masy radosti. Či už máte záľubu v umení hudobnom, filmovom, literárnom alebo divadelnom, alebo by ste si chceli otestovať šikovnosť Vašich rúk či naučiť sa veci, ku ktorým sa inde nedostanete, Hodžafest je tým pravým miestom.

Už teraz sa môžete tešiť na vystúpenie úžasného jazzového tria Talent Transport, ktoré nedávno vydalo svoj debutový album pod záštitou alternatívneho slovenského vydavateľstva Slnko Records, ktoré vydáva albumy takým zvučným menám, akými sú Korben Dallas či Zlokot. Talent Transport Vás rozhodne očaria, ak Vám niečo hovoria pojmy ako Hrana či Marek Brezovský, no nepochybne zanechajú dojem v každom, kto sa aspoň na chvíľu započúva do ich poetických slovenských textov či do ich hry na

nástroje, ku ktorým má málokto hudobník taký vrúcny vzťah. Na našej škole tiež privítame Petra Konečného, známeho filmového kritika a šéfredaktora portálu kinema.sk, ktorého môžete tiež poznať z relácie Konečného Screener, ktorú pravidelne publikuje na tv.sme.sk. K nám príde s mimoriadne zábavnou a zaujímavou „prednáškou“ o reklamách každého druhu.

Okrem tohto sa, samozrejme, môžete tešiť na oveľa viac vystúpení, divadiel, besied či kreatívnych workshopov, ktoré Vám budeme postupne zverejňovať na FB evente a na našej fanpage. Takže nás rozhodne stále sledujte, ručíme, že každý si príde na svoje. Tešíme sa na Vás 23. apríla!

Bludný Holanďan

Od Londýna nás delí obrovská diaľka. Čo je celkom nanič, ak si chcete vychutnať operu v podaní Royal Opera House. Napríklad takého Bludného Holanďana by bol hriech nechať s ujsť. To isté si pravdepodobne povedali aj v DO Strojár, a možno práve preto ponúkli premietanie jedinečného operného predstavenia v Martine. Paralela medzi povestou o Bludnom Holanďanovi a príbehmi z reálneho života robí operu jedinečnou. Premietat sa bude konkrétne 24. februára 2015 od 20:15. Rozhodne prídte a vychutnajte si umelecký zážitok plnými dúškami!

Bez servítky

Majka Sobčáková

Šikovný mladý muž s umeleckým cítením, vážnou tvárou a odvahou povedať ľuďom to, čo si naozaj myslí. Viete? Neviete? Takých odvážlivcov predsa nie je veľa. Reč je o študentovi piateho ročníka Petrovi Könyvešovi.

1. My, starší žiaci, ťa poznáme ako človeka, ktorý si neklaďie servítku pred ústa, dokáže komukoľvek otvorene povedať svoj názor a v mnohých ľuďoch vzbudzuje menší-väčší rešpekt. Ako by si sa však ty sám predstavil študentom, ktorí o tebe ešte nepočuli?

Výborne, vôbec sa teraz necítim starý. Vonkajší opis netreba, veď do školy chodím... (Naozaj!) No čo už, milá mládež, volám sa Peter Könyveš, mám 19 rokov, som piatak a pochádzam z tradičnej rodiny. Zdanie klame, no som úplne obyčajný človek. Vzbudzujem rešpekt? Fakt? Nejak si to neuvedomujem. Asi mám iba taký vážny výraz tváre, ale tak viete, z úsmevu sú vrásky.

2. Kedy a ako si prišiel k svojmu kritickému pohľadu na ľudí a veci okolo seba?

Myslím, že môžem viniť genetiku. Tá sa so mnou vyhrala. Prv som si myslel, že som iba rozmazané drzé decko, ktoré komentuje všetko, čo len môže (aj to čo nemôže). Ale keď som začal vnímať svet

okolo seba, zistil som, že to mám vlastne po našich. Moja mamča má veľmi realistický pohľad na svet, no stále sa drží v tej rovine láskavého humoru. No a ocko je zase netrpezlivá povaha, takže z tejto kombinácie asi vzišla moja náklonnosť ku kritike. Inak si to neviem vysvetliť.

3. Dostal si sa niekedy kvôli svojmu ostrému jazyku do nepríjemnej situácie, v ktorej si si povedal, že si mal byť radšej ticho?

Och, áno, neraz. Dvakrát ma dokonca kvôli tomu vyhodili z roboty. Jedna z mojich (vraj zlých) vlastností je hrdosť, veľmi nerád si nechávam skákať po hlave. Keď už, tak to musí stáť za to. No nepamätám si, kedy som naposledy ľutoval nejakú svoju výpoveď. Ale je pravda, že mám krátku pamäť.

4. Čo ťa dokáže na ľuďoch najviac iritovať?

Vyslovene ma vytáčajú ľudia, ktorí bažia po pozornosti. Častokrát aj na úkor vlastnej dôstojnosti. Chce to istú dávku sebareflexie, aby ste si uvedomili, že nikoho nezaujímame. Smutné, ale pravdivé. A žiadne strachy, ani ja nikoho nezujímam a mnohokrát mi to vyhovuje. Ale nie všetci ľudia sa s tým dokážu vyrovnáť. Veď čo je lepšie, ako prísť cez veľkú prestávku do skupiny ľudí a afektovane povedať: „Chápete? My sme dnes písali diktát. Ľudia, vedeli ste, že obilie je s

mäkkým i?“ Viac by ma zaujalo privítanie typu „dnes je pekne“ a to som názoru, že o počasí sa bavia iba nudní ľudia a Briti.

5. Sú i momenty, keď sa z diabolského Petra stane krotký baránok?

Takýchto momentov je mnoho. Striedajú sa častejšie než ženské nálady. The trick with any beast is to know how to calm him. Dajte mi výkonný počítač, internet a máte odo mňa pokoj na niekoľko hodín, ba aj dní.

6. Ako by si zhodnotil svoje pôsobenie na GBASe, ktoré sa pomaly chýli ku koncu?

Bol som prínosom. Ale nie, taká titulka už tu bola. Je ťažké to zhodnotiť. Úžasné momenty sa striedajú s nepríjemnými situáciami. Myslím si, že každý z nás zažíva tie stavy, keď si hovorí, že túto školu by si už nikdy nevybral, a sú chvíle, keď ste šťastní, že ste tu. Aj ja som si tým prešiel, dokonca prechádzam, sú to pravidelné intervaly. Ale som rád, že odchádzam. Buď som frustrovaný a už chcem konečne z tohto miesta odísť, alebo je to filozofia, že všetko pekné raz musí skončiť. Vyberte si to, čo je vám po chuti.

7. Čomu ťa priučil život na tejto škole?

Život na tej škole ma priučil ignorácii. Jedným uchom dnu a druhým von. Obyčajný filter. Jednoducho nemôžete brať vážne, či brať si k srdcu všetko to, čo vám hovoria spolužiaci alebo učitelia. Je potrebné byť aspoň trochu flegmatik, ak sa chcete udržať pri dušev-

nom zdraví. Škola vo mne utvrdila vedomie, že jediný, na koho sa môžete spoľahnúť, ste vy sami. Samozrejme, sú tu aj pozitívne správy. Táto škola ma priučila úplnej sebestačnosti a naučila ma motivovať samého seba. Ale už dosť. Nie sme predsa premotivovaná knižka, ale školský časopis.

8. Akú radu by si podľa teba mali mladší študenti zobrať k srdcu?

Keď už ste tu, tak to vydržte. Alebo odíďte, kým to ešte ide. Ak v prvom ročníku máte pocit, že to tu nezvládáte, tak je niečo zle. Prvý ročník je jednoznačne najľahší ročník. To sa nedá povedať o treťom, teda aspoň mne sa zdalo. Nerobte tie chyby, čo som urobil ja. Prvá: Nájdite si kamarátov.

Druhá: Učte sa. Tretia: Netlačte si ospravedlnenky, ak nechcete prejsť verejnou potupou. But every cloud has a silver lining, pri takýchto na prvý pohľad nepríjemných situáciách, tzv. vyhrotených, sa ukážu charaktery. To vlastne učí aj literatúra. A dajte si matiku aj po tretiatku! Väčšina zahraničných škôl požaduje matematiku. Vraj.

9. Od decembrového čísla Karisu znovu pôsobíš v našej redakcii. Ako by si zhodnotil jeho vývoj, ktorý medzičasom nastal? Došlo k posunu vpred?

Karis ma sprevádza touto školou už od prvého ročníka. Vznikol totiž v ten istý rok, ako na školu prichádzal môj ročník (áno, vraj ten ročník, ktorému hádzu polená pod nohy). Vznik Karisu bola pre mňa veľmi príjemná udalosť, pretože sa tým vlastne otvoril krúžok, do ktorého sa mohol zapojiť aj tak neschopný a nepoužiteľný človek, ako som ja. Počas svojho vývinu Karis vyskúšal niekoľko šéfredaktorov, pričom každý mu priniesol nejaký ošoh. Okay, až na jeden exces. Na Karise sa mi najviac páči, že dáva obrovský priestor práve študentom. Nepamätám si, že by sa niekomu zakázalo uverejniť článok v Karise. Za tých päť rokov sa vypracoval na časopis na úrovni, kde si asi každý nájde niečo, čo ho zaujme. Koniec koncov, to som si nevymyslel, to povedala porota zo súťaží.

10. Prišiel si s novou rubrikou, do ktorej prispievaš písaním glosy - nie veľmi ľahkého žánru. Užíváš si však jej tvorbu? S akými názormi si sa stretol po svojej minuločíslovej "premiére"?

Písanie glosy je pre mňa záležitosť oddychu a pohody. Je to príležitosť, kedy môžem zhmotniť svoje myšlienky, dať na papier svoj constant hate flow. Nie, o to nejde. Glosa nemá v náplni práce byť vyslovene ostro kritická. Ide o to, ako vyjadriť to, čo vás znervózňuje, čo vám vyslovene prekáža tak, aby sa na tom ostatní aj zabavili. A ak sa nezabavíte, mne zostanú oči pre plač. Alebo sa nad tým ani nepozastavím a poviem si, že no a čo, nedá sa vyhovieť každému. Názory na minulé glosy o párikoch v škole boli rôzne. Niektorí si šepkali, že som obyčajný závistlivý chudák, iní zase, že to skvelo odráža realitu, tým, ktorí sa v tom našli, sa to nepáčilo... Nie, žartujem. Nemám kamarátov, takže neviem, aké boli na to názory. Dvaja spolužiaci mi povedali, že sa zabavili.

11. Ako bude pokračovať tvoj život po zdolaní tejto školy? Kam sa chystáš?

V jedenástich mi prišiel list, že som prijatý na Rokfortskú strednú školu čarodejnícku, ale ja som si dal odklad, že si predtým ešte spravím Gbas. Tak po skončení Gbasu tam možno ešte zavítam ako učiteľ angličtiny a nosky.

Creative writing

Martina Orvošová

18 vecí, bez ktorých nemôže žiť...

Michaela Hanušáková

Všetci ju poznáme. Stretávame na chodbách usmiate čier-novlásku, ktorá stále niečo vybavuje. Je podpredsedníčk-ou žiackej školskej rady, má na starosti mini-erasmus, bavia ju slovenčinárske olympiády, angažuje sa v štu-dentskej spoločnosti, debatuje a popritom spieva v zbere a chodí na Creative writing. Nečudo, že sa Vanda Zaklaiová často ponáhla. 17.januára vstúpila do kruhu dospelých a my vám prinášame 18 vecí, bez ktorých nemôže žiť!

1) **Zápisníky** – Kdekoľvek musím mať so sebou aspoň svoj den- ník, diár a zvyčajne i pár ďalších. Vo svojej zbierke ich už mám vyše 200 a píšem, kedy sa len dá.

2) **Knihy** – Aj keď už teraz na GBAS-e nemám toľko času na čít- anie ako kedysi, vždy musím mať nejakú pri sebe. Práve teraz čítam „Shock of the Fall“ od Nathana Filera. Najradšej mám biografie, ale nemám problém prečítať si čokoľvek.

3) **Čaje** – Neviem si predstaviť deň bez niekoľkých šálok čaju. Najradšej mám Earl Grey značky Sonnentor.

4) **Atramentové perá** – Všade so sebou nosím aj niekoľko pier s flaštičkou atramentu. Najlepšie a aj najkrajšie sa nimi píše.

5) **Gorila.sk Urban Space** – Do tejto geniálnej kaviarne v kníhkupectve Gorila na Námestí SNP v Bratislave si rada zájdem v sobotu, keď mám chvíľu čas, na čokoládové frappé alebo horúcu čokoládu.

6) **Rodina** – Každý víkend sa teším domov na svojich troch mladších súrodencov, ktorí mi vždy vedia zlepšiť deň a na rodičov a starých rodičov, s ktorými veľmi rada trávim čas.

7) **LEAF, ŠUS, Euroschool, TEDx, The Duke of Edinburgh Award...** – Je úžasné, koľko možností ako študenti máme, len sa stačí trochu obzrieť. Mne otvoril oči TalentGuide, kde som bola v prvom ročníku, a odvtedy si uvedomujem, že aj na Slovensku sú možnosti, len treba mať o ne záujem. Vďaka týmto aktivitám a pro- jektom som spoznala veľa úžasných ľudí po celom Slovensku a aj v zahraničí, a i keď mi to často zaberá veľa voľného času, cítim, že mi to dáva veľa.

8) **Klavír** – Aj keď už nechodím do ZUŠ, veľmi rada stále hrám a skladám.

9) **Priatelia** – Určite musím spomenúť aj všetkých priateľov, ktorých tu na GBAS-e mám. Sú to úžasní ľudia, bez ktorých si určite neviem predstaviť svoj život.

10) **Čiernobiele filmy** – So starými a prastarými mamami som vyrastala na filmoch Martina Friča a doteraz sa veľmi rada pozriem na komédie s Oldřichom Novým, Raoulom Schránikom, Hugom Haasom alebo Natašou Golovou z 30. a 40. rokov, ktorých mám doma celú zbierku. Všetko je tam elegantné aj humor taký jed-

noduchý a to sa mi veľmi páči.

11) **Husky** – Nedávno sme si kúpili malého 7-týždňového husky- ho – fenku Zaru. Je úžasná.

12) **Lyžovanie** – Mój asi jediný skutočne obľúbený šport, ktorému sa venujem od malička.

13) **Seriály** – Milujem seriály ako Bates Motel, Broadchurch, The Returned, Sherlock, Doctor Who... Niektoré z nich možno nie sú až také známe, no i tak sú veľmi dobré.

14) **Múzeá, výstavy, divadlá** – Z predstavení a výstav si vždy odnesiem zážitky. Najmä keď som tam s kamarátmi alebo s rodi- nou. Mám rada takto využitý voľný čas.

15) **Filozofia** – Veľmi ma vždy zaujímala a rada by som ju ďalej študovala.

16) **Voňavé krémy na ruky** – Aj toto je vec, ktorú nosím všade so sebou. Práve používam čerešňový z Oriflamu a naozaj krásne vonia.

17) **Články** – Často čítam články na rôzne témy. Na jednej strane ma zaujíma, čo sa vo svete deje, na druhej, ako rôzne sa dajú veci podať.

18) **IKEA** – Zvykneme tam s rodičmi zájsť raz za čas, aj keď akurát nič netreba do domácnosti. Vždy sa teším na oddelenie papiernictva a do reštaurácie na švédsky brusnicový džús, grilovaný hermélín, šaláty či brownies.

Our sweethearts

Erika Laššáková

Sú neodmysliteľnou súčasťou takmer všetkých školských akcií. Ich charizmu cítiť na kilometre a nesie sa za nimi aj dlho po tom, čo opustia miestnosť. Večne veselí, šťastní, obetaví a nabití energiou, ktorou by mohli vysvietiť celé Las Vegas. Drahí čitatelia, prinášame vám rozhovor s našimi najaktívnejšími žiakmi, Katkou Kandrikovou a Vilkom Hofericom.

1. Hneď na úvod taká základná otázka. Prečo práve GBAS? Katka, tvoj brat len nedávno opustil chodby tejto školy. Bol práve on tvojou inšpiráciou?

V: Bola to veľká náhoda. Všetko sa udialo tak veľmi rýchlo. Prihlášku som podal asi deň pred uzávierkou a na GBASe som bol prvýkrát až na prijímačkách. Nezažil som ani Open-day, ani pretestovanie. Sučany ešte pred nástupom boli pre mňa typická slovenská obec, ktorú som neprecestoval ani prstom na mape.

K: Paradoxné je, že pred takými piatimi rokmi som o Gbase nechcela ani počuť. No keď som postupne začala spoznávať bratových spolužiakov, uvedomila som si, že aj ja by som chcela byť súčasťou niečoho tak čarovného. Inšpiráciu teda boli práve bratovi spolužiaci, ktorí mi ukázali, že duch GBASu nie je o škole, ale o ľuďoch, ktorí ho tvoria. No nedá mi nespomenúť, že môjho brata mám najradšej na svete a je pre mňa obrovskou inšpiráciou každý deň.

2. Ste veľmi aktívni žiaci. Myslím si, že už každý na GBASe počul minimálne raz vaše meno. Čo vás motivuje a inšpiruje robiť pre GBAS viac ako len zvyšovať priemer?

V: Moja inšpirácia a motivácia? Na to, aby ste pochopili, prečo to všetko robím, musíte poznať moje staré Ja na základnej škole. Bol som neaktívny a úplne pasívny žiak. V prváku na GBASe som sa

rozhodol od základu zmeniť. Pasivitou totiž nikto nikde nikdy nič nedosiahol. No aktivitou (v mojom prípade miestami až hyperaktivitou) niekomu dokážeme vykúziť pozitívny pocit vo vnútri, čo zlepšuje náladu.

K: GBAS robí pre mňa viac ako ja preň. Práve to, že mi dáva možnosť robiť všetko, čo robím, že mi ukazuje smer a otvára dvere, to je motivácia v ťažkých momentoch sa nevzdávať. Neznášam stereotyp, čo je ďalším dôvodom robiť niečo navyše. A v neposlednom rade ma to všetko, čo robím, veľmi baví a naplňuje.

3. Na škole ste obaja už nejaký ten piatok. Vrávi sa, že GBAS vie meniť ľudí. K lepšiemu a možno aj horšiemu. Vidíte od prvého ročníka na sebe zmeny? V názoroch, správaní?

V: Všetko nás mení. Postupom času na GBASe sa mi len osvedčilo to, v čom som si nebol až taký istý. Netreba všetko nechať nečinne. Z hľadiska názorov mi GBAS poskytol široký rozhľad. V našej škole je veľa ľudí z rôznych kútov Slovenska a teda každý ma aj svojský názor. Môj vlastný sa taktiež sformoval...

K: Len veľmi ťažko viem pozorovať zmeny na sebe, to by mali posúdiť iní. No GBAS naozaj pozitívne mení. Deň čo deň to vidím na ľuďoch okolo seba. O sebe môžem iba dodať, že zmenil moje postoje a názory, za čo mu veľmi pekne ďakujem.

4. Aká je vaša životná filozofia? Máte nejaké krédo, ktoré vás vždy nakopne a núti vás ísť ďalej?

V: Mám ich veľa. Či už od známych múdrych ľudí, alebo tie svoje vytvorené. Jedno z mojich hlavných je: Sú to malé detaily, ktoré sú životne dôležité. Malé veci robia veľké veci. Priateľstvá, nálady,

každodenný život a aj lásku. Čím väčšiu pozornosť im dáme a čím viac ich robíme, tým je život úchvatnejší.

K: „Nikdy nehovor nikdy.“ Nevie, či je to krédo, ale často to používam. No nepovedala by som, že ma nakopne. Motivujú ma hlavne ľudia a iné veci (napríklad Viliam je v tom odborník), skôr mi iba potvrdzuje, že nemám nič a nikoho podceňovať.

5. Máte vôbec čas na mimoškolské aktivity aj napriek veľkej vyťažnosti v škole?

V: Skôr naopak. Mimoškolské aktivity ma ešte viac udržiavajú pri práci, ale mne to vôbec nevaďí, lebo ich robím rád. Bez mimoškolských aktivít by bola časť môjho života, ktorú mi ozvláštnujú, celkom nudná a bez pointy.

K: Ja za mimoškolskú aktivitu považujem aj aktivity na škole, ktoré sa netýkajú vyučovania. žiackej rade, debatnému klubu a všetkým ostatným aktivitám sa venujem, lebo ma baví a nepozieram sa na to, koľko času mi zaberajú. Skôr si myslím, že mi potom ostáva menej času na tie školské aktivity.

6. Ak by ste sa mohli vrátiť pár rokov späť v čase, myslíte si, že by ste niečo zmenili? Alebo ste naopak spokojní so svojim doterajším životom?

V: Nevie, či by som sa vrátil v čase. Asi nie. Všetko má určite svoj dôvod, prečo sa to stalo, a z každej veci sa dá nejakou poučiť. Keď sa už raz niečo stalo, podľa mňa to tak malo byť a nie je dôvod, prečo to meniť.

K: Vždy by sa našlo niečo, čo treba zmeniť. Najmä už raz povedané slová sa nedajú zobrať naspäť. No ja som so svojim doterajším životom spokojná a verím, že sa vždy stane len to, čo sa má.

7. A dostávame sa k osobnejším témam. Ako je na tom váš osobný život? Podarilo sa amorovmu šípku trafiť cieľ?

V: Mój Amor je pravdupovediac slepý a asi aj opitý. Zatiaľ sa ani raz netrafil. Aj keď nemám nikoho, neznamená to, že nemôžem byť šťastný. No radosť mám aj vtedy, keď niekoho iného trafi môj Amor. Aspoň môžem vidieť radostiplných ľudí okolo seba.

K: Buď sa dobre vyhýbam, alebo na mňa Amor zabudol. O to radšej však moja zvedavosť sleduje, na koho Amor mieri a koho nakoniec aj trafi.

8. Na záver naša tradičná otázka. Čo by ste chceli odkázať gbasákovi?

V: Úsmev je jeden z najkrajších darov, čo sme každý z nás dostali. To je jedna z najlepších maličkostí na svete. Ak sa spojí so smiechom, deň sa vám ihneď rozžiari. Usmievajte sa a užívajte si všetky príjemné dni strávené na tejto malej - veľkej škole.

K: Iba život, ktorý žijeme pre ostatných, stojí za to. Preto sa každý deň usmievajte a aspoň takou maličkosťou urobte všedný deň krajším. A toľko spomínaný duch GBASu, o ktorom som počula ešte predtým, ako som bola prváčka, bude zasa viditeľný. A ja si budem môcť jednoznačnejšie povedať, že GBAS je taký, aký býval. Možno totiž zistíme, že ten úsmev nie je až taká maličkosť.

Javisko je mojim domovom

Deniska Schlossárová

Kristína Klačanská je nenápadná študentka, ktorá v sebe skrýva veľké množstvo prevrpení. Navštevuje divadelný klub v Zakamennom, s ktorým vďaka svojmu talentu a talentu spoluúčinkujúcich spoznáva krásy Európy a dokonca aj oveľa vzdialenejších krajín. Aké miesta Kristína spolu so svojim divadelným klubom navštívila, aký typ divadla robí, ako prebiehajú ich festivaly a oveľa viac sa dočítate v rozhovore nižšie.

Skúšky sú niekedy fyzicky náročné a som po nich dolámaná a doudieraná. Rovnako nie vždy je ľahké nájsť ten správny pohyb na vyjadrenie presne toho, čo chcem, aby diváci pochopili.

4. Z tvojho rozprávania som zachytila, že nehráte len na území Slovenska. Sú aj iné krajiny, štáty, ktoré ste so svojim klubom navštívili?

Áno, boli sme v Chorvátsku, Nemecku, Belgicku, v Japonsku a 2krát v Kanade.

5. Ktorá z týchto krajín bola pre teba tou najzaujímavejšou a mohla by si nám bližšie priblížiť, ako takéto divadelné festivaly mimo Európy fungujú?

Určite Japonsko. Je to úplne iný svet... Festivaly sú rôzne. Buď máme voľný program, alebo rôzne workshopy a spoločné aktivity. Samozrejme, každá krajina zahrá svoje predstavenie a bývajú aj rozbor a diskusia o týchto predstaveniach. Vždy spoznáme nových ľudí z celého sveta. Každý festival bol úžasnou skúsenosťou, kopou zábavy a zážitkov.

6. Nemáš trému pred obecnstvom v cudzej krajine?

Trému samozrejme mám, ale to patrí k tomu. Na druhej strane mám istotu, že som na javisku s ľuďmi, ktorí ma určite podržia a pomôžu, ak bude treba.

7. Vyhrali ste množstvo cien, ktorú z nich si vážiš najviac?

Najviac si vážim hlavnú cenu poroty z kanadského festivalu. Boli sme tam jediný mládežnícky súbor, ostatok boli dospelí, takže to bol obrovský úspech.

8. Plánujete v blízkej dobe nejaké predstavenie? Ak áno, o čom?

Teraz pracujeme na novom predstavení, no máme nacvičených len zopár obrazov, takže ťažko povedať, ako to dopadne. Ale tak zhruba by to mala byť metafora na život človeka od jeho narodenia až po koniec.

9. A posledná otázka: čo pre teba jedným slovom znamená divadlo?

Únik

1. Ako si sa dostala k divadlu?

K divadlu som sa dostala cez základnú školu. Prihlásila som sa, keď som mala 7 rokov a som tam doteraz.

2. Môžeš nám povedať niečo o rozdieloch medzi obyčajným divadlom, ako ho poznáme my a divadlom, ktoré robí váš súbor/klub? V čom je jedinečné?

Hlavný rozdiel medzi klasickým a pohybovým divadlom je v tom, že nemáme žiadne scenáre, dialógy a monológy, nerozprávame vôbec. Nie je to však ani pantomíma, ani tanec. Celý príbeh sa snažíme vyjadriť cez naše pohyby, výrazy tváre, gestá a pomáhamo si hudbou, väčšinou inštrumentálnou. Je to veľa o odovzdávaní pocitov, emócií a myšlienok bez toho, aby sme povedali jediné slovo.

3. Čo je na pohybovom divadle pre teba najťažšie?

Zavadziam

Peter Könyveš

Výber témy pre tento krátky článok bol náročnejší než prejsť od bufetu do prvej šatne. A to vám poviem, je to naozaj náročné, vždy tam totiž tlupa ľudí blokuje celú chodbu.

Nie, nie, teba som nemyslel, ty tam stáť môžeš. (Využívam teda mienkotvornosť médií na nenápadné naznačenie, aby ste tam stáli rozumnejšie.) Vlastne to nie je problém len suterénu. Vážení a milí, to že skončila hodina, neznamená, že sa rýchlosťou šírenia vši okamžite presuniete k dverám ďalšej triedy a tam preberáte rolu teliat na paši a zavádziate až kým nezačne ďalšia hodina. Nie. Tak sa to nerobí. Ideológia zavádzania stojí na dualizme.

Moderná spoločnosť a.s., Divízia Gbas rozlišuje dve kategórie tejto obľúbenej činnosti. Prvou, populárnou, opodstatnenou a spoločnosťou akceptovateľnou kategóriou je Zavádzanie lebo test. Navonok ju nerozlišíte od obyčajného zavádzania, odlišuje sa iba malým detailom. Pri obyčajnom zavádzaní je usporiadanie stojacich náhodné, zatiaľ čo pri testovom usporiadaní sú za každých okolností najbližšie pri dverách osoby, ktoré naučené na test sú, no aj tak si potrebujú obsadiť najlukratívnejšie miesta (mrochty).

Druhá kategória je „Zavádzanie žiadna sebaúcta“. Tento druh činnosti je sezónna záležitosť. Na jej vykonávanie je potrebné zatvoriť posledné zvyšky sebaúcty do kufra a kufor schovať pod posteľ, pokiaľ ste tak už urobili, nasleduje krok dva. V kroku dva sa postavte pre zborovňu a zavádzajte tam. Pre správnu techniku je však potrebné vyzváňať na zvonček a vyplakávať si polročné alebo koncoročné známky. Optional task: nie len zavádzajte, ale aj

všetkých otravujte vetami „Ako to, že mám medzi“ a „Ale on mi to nemôže dať, ako si potom vybudujem kariéru“ Varovanie pre optional task: Optional task je určené pre ľudí bez sebaúcty. Pozitívum dňa s takýmto úbohým divadlom sa (možno) vypracujete do slovenského seriálu, ba až celovečerného filmu. Ale s tým filmom opatrne, na takú rolu asi treba byť aj speváčkou. Akékoľvek iné formy zavádzania sú neprípustné. Deviacie sa jednoducho netolerujú.

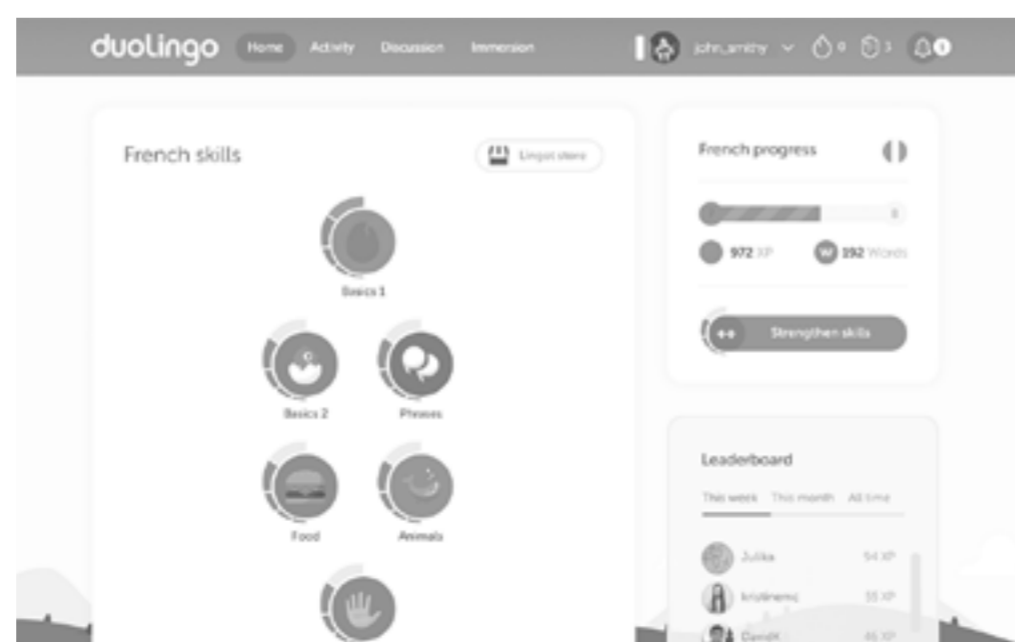
Pokiaľ som vás urazil, tak mám aj dobrú správu. Garantujem vám, že toto je môj posledný rok na tejto škole. Pche, kiežby som takéto veci mohol garantovať. Nemám za sebou ani posledné vysvedčenie a ani druhú polovicu maturity. Oprava, mám iba dve päťiny maturity, vidno, že už nemám tú matematiku. Ale späť k veci. Keď už zavádziate, využite ten čas. Zdokonaľte sa v písaní slohových útvarov. Aby ste neskončili ako autor úbohých anonymných listov. Anonymné listy však prinášajú aj svoje funkcie. Záleží od vašej povahy, akú funkciu splní, alebo aký dojem vo vás takýto text zanechá – buď vám to príde smiešne a dobre sa zabavíte, alebo nám toho pseudoautora príde ľúto rovnako ako nám príde ľúto ľudí, čo sa dobrovoľne prihlásili do reality show. Pripínam si odznak klubu pseudoautorov a mávam na pozdrav.

Dobrý deň. Volám sa Peter Könyveš a nemám populárny blog. Takže nemôžem napísať, že tento článok zverejním na svojom populárnom blogu. A okrem iného, prečo by som to vôbec robil, veď by to nemalo vôbec žiadny zmysel. Ale pod svoj názor sa stále viem podpísať.

Duolingo

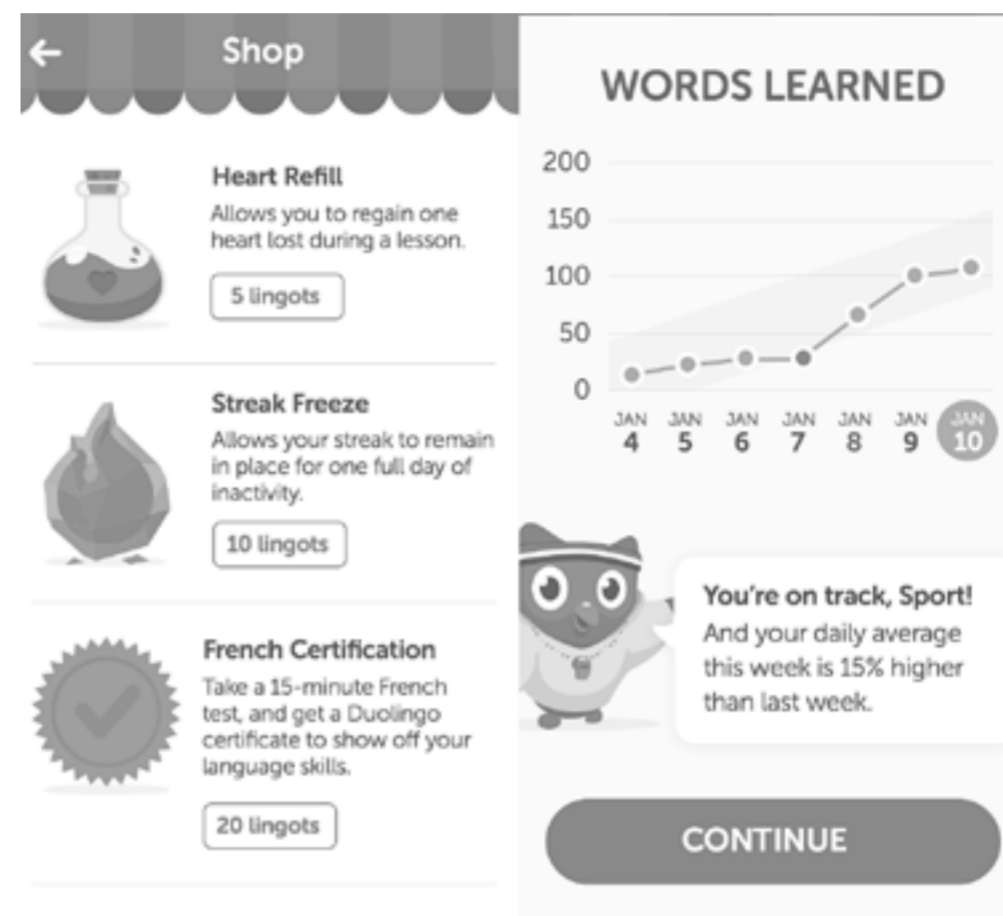
Radko Stolarik

„You are as many times a person as many languages you know.“ People all over the world seem to be showing more and more interest in learning new languages. This as-I-would-call-it trend is overtaking all generations, ranging from youngsters to elders. This is a bilingual school after all! Human population is constantly searching for ways to better the communication amongst all the various countries and continents. They receive their knowledge from personal tutors, or watching films in their desired language. There is also some kind of middle ground between the two forms of learning aforementioned. It is a perfect solution for people who are too shy to be taught by a language teacher and too inexperienced to jump straight into full-on rich-language-filled movies and TV shows. As you could probably tell from the headline, I am going to write about a very popular app, specialized for language-learning enthusiasts and mere beginners – Duolingo.

All you need to know about Duolingo

Duolingo is available on iTunes, Google Play and Windows Store for free. The first thing you will see, that it will want you to create an account. After you are done with it, you will decide on the language of your choice. You may select Spanish, Danish, Irish, French, Italian, Swedish, German, Portuguese and countless other languages. If you are an outright beginner, you can choose to start from lesson 1. But in case you feel confident about yourself and believe you do not

need to start from the absolute bottom, you may take a placement test which will let you skip lessons which you are already good at and it will send you right to what you need to work on the most and beyond (if you decide to continue). What awaits you are all sorts of interactive questions: you will be given a sentence in, for instance, French and you are told to translate it into English (and vice versa) either by using words which are proposed to you as options or by translating the sentence by writing it down without any options but you will be offered the meaning of to-you-unknown words and phrases. There will be also exercises involved with listening as you will have to write down the sentence said on the recording, and speaking exercises, where you will repeat the phrase from a recording. Exercises are nearly endless and over time, some lessons you go through get weaker in skill and you will be forced to go through them again to remember them more strongly. Duolingo further allows you to follow your friends and see their progress on a Weekly Leaderboard. Adds a little bit of competitiveness to the studying.

My opinion on Duolingo

The first time I have heard about Duolingo was from a Youtuber called BeckieO. I thought that it was quite an interesting idea, but I assumed I would not have time to fully focus on it. Some time passed and my group got an assignment for French: to make at least 100 XP on this app called Duolingo for extra activity points. That was the push I needed to try it. I was completely engulfed by the app for the entire weekend. The exercises are done in a way that makes you entertained while you are being educated. The one thing that I do not fancy about it is how precisely the app demand you to translate the sentences. You have to translate each word according to what Duolingo says is correct. There is no middle ground, which will not be found appealing by many beginners. Anyway it is still a great way to learn a language as a hobby if you don't feel like getting somebody to teach you. It is even better to practise a language that you are currently studying. But feel free to make your own opinion.

A čo ďalej ?

Petra Abrahámová, Erika Laššáková, Alica Bednáriková

Rozhodovanie je v plnom prúde. Mesiace, roky neúprosne plynú a človek si ani nestihne uvedomiť, že stojí pred dôležitou otázkou: „Čo ďalej?“ Aj ten najnedochvilnejší jedinec by nemal zaspáť na vavrínach a v dostatočnom predstihu zhodnotiť svoje kvality a ciele. A vybrať si. Lenže občas sú to práve slová skúsenejšieho, ktoré nás môžu najviac ovplyvniť. Preto vám z redakcie Karisu prinášame novú rubriku, v ktorej sa budete môcť dozvedieť o školách a absolventoch a vypočuť si názor z pohľadu niekoho, kto bol pred pár rokmi na rovnakom mieste ako dnes my.

Názov : The University of Aberdeen, SCOTLAND

Motto : "The beginning of wisdom is fear of the Lord".

Podmienky prijatia: Maturita, skúšky z anglického jazyka Arts & Social Sciences: 2 celkovo

Science: 2 overall, 2 v dvoch prírodovedných predmetoch

Engineering: 2 celkovo, 2 v matematike a fyzike

Law: 1.5 celkovo

Školné: pre krajinu EU zadarmo, platí sa len ubytovanie a strava, taktiež možnosť požiadať o štipendium (Student Awards Agency for Scotland), prácu popri štúdiu zabezpečí The Aberdeen University Association Student Advice Centre

Ubytovanie : King's College campus, Crombie- Johnston Halls, Hillhead Halls alebo individuálne

Čo študovať : cca 550 kombinovateľných programov

Katedry: Arts, Social sciences, Education, Engineering, Law, Medicine, Sciences

„Aberdeen, vraj najslanejšie mesto Škótska s pieskovou plážou a krásnym pobrežím, druhé najdrahšie mesto po Londýne. Všetko sedí. V starej časti mesta Old Aberdeen sa nachádza moja univerzita, pripomínajúca Hogwarts z Harryho Pottera. Univerzita má dlhú tradíciu, bola založená v roku 1495 a je tretou najstaršou v Škótsku. Ponúka široké spektrum predmetov, ktoré sa dajú na začiatku každého semestra zmeniť, pokiaľ študent zistil, že to nie je práve to, čo ho baví. Cez UCAS som podala prihlášku na odbor Management

Studies, no po začiatku semestra som si k tomu pridala aj ďalší odbor, a to Economics. Prednášky sú venované väčšiemu množstvu študentov, niektoré sú dokonca nahrávané a väčšina prezentácií sa objavuje na študentskom portáli MyAberdeen. Na tutoriáloch a praktikách je venovaný väčší dôraz na menší počet študentov v malých triedach. Momentálne bývam na školskom internáte, ale plánujem si od druhého ročníka nájsť byt, keďže univerzitné ubytovanie je predražené. Aberdeen je sivé mesto, vďaka kamenným budovám, ktoré ale dokáže očariť atmosférou, lebo je to viac- menej študentské mesto, keďže sa tu nachádzajú dve univerzity. Ulice sú večne plné mladých ľudí. Na univerzite je to fajn, hoci neviem, či po pár mesiacoch som už schopná globálne ohodnotiť úroveň štúdia a školy, keďže som iba začala. No keby som mala druhú možnosť podať si prihlášky, skúsila by som to aj na prestížnejšie školy, ako sú St. Andrews alebo Glasgow, no Aberdeen by som zas na druhej strane určite nevynechala.“

Potulky po Ázii

Marika Tisoňová

Lenka Trangošová je študentkou štvrtého ročníka. V ročníku je známa svojimi výletmi a dovolenkami, na ktoré chodíva spoločne so svojim priateľom Tomášom. Máte chuť obliecť si plavky, nasadiť slnečné okuliare alebo zaplávať si v teplých morských vlnách? Ak nie, tak po tomto článku tú chuť rozhodne mať budete.

1. Dubaj, Srí Lanka, Abu Dhabí. Ako vás napadlo navštíviť práve tieto krajiny?

Pôvodný nápad bol letieť rovno na Srí Lanku, ale letenky boli moc drahé v čase, keď sme to „bookovali“, a s takýmto prestupom to bolo za lepšiu cenu. Aj sme sa napokon tešili, že uvidíme toho viac. Nad plánovaním a „bookovaním“ sme strávili plných 6 hodín, ale výsledok stál za to. Ani cestovná kancelária by to nezvládla lepšie!

2. Skús nám priblížiť váš plán cesty.

30. 12. sme odlietali z Viedne, prileteli na Silvestra do Dubaja, prežili super novoročnú párty u jednej letušky z Dubai Emirates v byte v mrakodrape, s výhľadom na Burj Khalifú. 1.1. sme leteli do Colomba, kde sme strávili dve noci. Následne sme cestovali po Srí Lanke – dve noci v Kande, dve na pobreží Hikkaduwa, poslednú v Negombo a 9. 1. skoro ráno sme leteli späť do Dubaja, odkiaľ sme šli na dve noci do Abu Dhabí. Poslednú noc, t.j. 12. 1. sme boli homeless na letisku a leteli sme späť do Viedne.

3. Aké veci by si na týchto krajinách vyzdvihla?

Dubaj ma moc nezaujal, ale nad niektorými budovami, miestami, vecami som sa pozastavila - wow, čo všetko sa dá umelo vytvoriť. Napríklad tancujúca fontána pri Dubai Mall a Burj Khalifa bola breathtaking, keď sme tam boli na večeru v reštaurácii a len sme

sa kochali a nasávali atmosféru. Na Srí Lanke by som vyzdvihla asi všetko. Hlavne ľudí. Spôsob života je síce veľmi jednoduchý, ale máme sa od nich čo učiť. Sú spokojní s málom, šťastní, nekonfliktní, priateľskí a nenaháňajú sa celý život za niečím. Žijú tu a teraz, a tá krajina tým doslova dýcha. Ešte by som vo veľkom vyzdvihla jedlo! Jedál z ich kuchyne som sa nevedela dojesť. A aj ich cestovanie vlakom. To bol úžasný zážitok. Bez okien, bez dverí, ľudia naskakovali aj vyskakovali za jazdy. Železničné trate sú aj v horách, cez najväčšiu džungľu, prispôbené skalám..

4. Čo sa domácich obyvateľov týka mali ste nejaký nezabudnuteľný zážitok?

Ja som vďaka nim zažila „kultúrny šok“. Ale nepáčilo sa mi, ako s nimi zaobchádzali, napríklad na letisku. Kričali po nich, nech sa dajú do jednej rady, neotvorili úplne dvere aby sa tam všetci netlačili. Dorazili sme na letisko, zobrali sme si taxík na hotel, a pri ich šíalenom šoférovaní a premávke je len otázka času, čo sa stane. No v tom do nás zozadu nabúrало ďalšie auto. Náš indický šofér sa nezaprel, išiel toho druhého vyfliaskať a zavolať policajtov. Nás vysadil v strede päťprúdovky uprostred ničoho a „poradte si sami“. Potom sme jazdili s „tuk-tukárom“ (ktorý nás povoził, dobre že nie po celom meste, za približne 5eur), ktorý si išiel ako chcel, odstavili nás policajti, ktorí mu dali pokutu. Radšej ani nechcem vedieť koľko. Asi sme tým šoférom moc šťastia teda neprinesli.

5. Je niečo, čoho sa pred dovolenkou obávaš? Ak áno, čo to zvykne byť?

Väčšinou mám strach z toho, že sa po dovolenke nebudem vedieť vrátiť späť do reality, do študentského stereotypu, že stratím sebadisciplínu. No tentoraz to nebolo len to. Deň pred odletom ma ocino bombardoval správami, ako sú na Srí Lanke zosuvy pôdy, milión

evakuovaných, stovky mŕtvych, a že nech sa tam opovážim ísť. Deň pred odletom som ešte skončila na Kramároch so srdcovou arytmiou a zaspala som až nad ráno, pulz 110 za minútu tiež nebol v poriadku. Žeby ma chytila cestovná horúčka? ...a samozrejme aj ako každá žena, vždy panikárim, či som si niečo nezabudla zbalila.

6. Čo ti prináša do života cestovanie?

Človek dostane nový pohľad na život ako taký. Na bežné veci, ktoré berie ako samozrejmosť. Na každodenné problémy, ktoré vlastne problémami ani nie sú. Dostane nadhľad a rozhľad. Ako zvyknem hovoriť, cestovanie je jediná vec, ktorú keď si kúpiš, spraví ťa bohatším.

7. Určite ti je za niečím z toho smutno. Lenka, ktorá vec ti v týchto studených slovenských končinách chýba?

Tepló. Ja milujem teplo a utekanie pred zimou sa mi zapáčilo. More s teplotou 27 °C, slnko, a ten čistý morský vzduch. A hlavne jedlo! Milujem indickú kuchyňu a tam som si ju užívala naozaj plnými lyžicami, a nie dúškami.

Čo je v nás

Tvorba študentov

Keď nastane ticho

Keď okom pozorujem,
vidím len,
zmätok a chaos.
Keď srdcom pozorujem
cítim len,
beznádej a prázdnotu ľudí.
Tam kde kvitla nevinnosť,
sa teraz žne len vina a plač,
tam kde prebývala pravda,
usadlo sa len klamstvo.
Keď nastane ticho,
pochopím, že som žal len zlo,
pochopím, čo si odo mňa chcela,
pochopím, že pravda je cesta, nie klamstvo.
Keď nastane ticho,
uvidím teba
uvidím lásku
uvidím Z... .

JK

Bez zmyslu.

Pátrať po životných pravdách,
plávať strmou ulicou.
Usmievať sa na strom,
vládnuť nemocou.
Sadnúť si na oblak
a pozorovať svet.
Skákať po nebi
a hľadať ľudskosti liek.
Čakať na dážď v púšti,
prejsť ukrutnou cestou diaľav,
hádať sa s pošťarkou,
odšťať banán.
Učiť sa pre spoločnosť.
Zmysel?
Nenájdený.
-anonym-

Keď to budeš najmenej čakať,
vezmem si zubnú kefku a kabát.
Pôjdem bosá, aby som cítila zimu,
aby som si uvedomovala realitu.
Budeš spať, no... pocítiš moje pery.
Keď si ma po chvíli budeš chcieť pritiahnúť,
zamotáš sa.
Rovnako ako si zamotal mňa,
pomotal ma lanom plnom predstáv, snov,
slobody ,ale hlavne lanom, ktoré sa celý čas usmievalo.
Okolo seba si omotal rovnaké, ale s iným koncom.
A tak idem. Ak sa ti nepodarilo zviazať nás doteraz,
už to nepôjde.
Idem na miesto, ktoré ešte nestihli pomenovať.
Bude tam nádherne, viem to.

.K

Interesting useless facts

Vanda Zaklaiová, Helena Galbavá

- 1) Cleopatra (30 BC) lived about 500 years closer to the building of Pizza Hut (1958) than The Great Pyramid (2560 BC).
- 2) The average American drinks about 600 sodas a year.
- 3) Teaching started in Oxford as early as 1096, and by 1249, the University was officially founded. The Aztec civilization as we know it began with the founding of Tenochtitlán in 1325.
- 4) Some worms will eat themselves if they can't find any food.
- 5) Star Wars premiered in theaters in May 1977. The last execution by guillotine took place September 10th of the same year.
- 6) When Warner Brothers formed (1903), The Ottoman Empire was still alive.
- 7) There was more time between the Stegosaurus (150 million years ago) and the Tyrannosaurus Rex (65 million years ago) than between the Tyrannosaurus Rex and you.
- 8) The glue on Israeli postage stamps is certified kosher.
- 9) The strongest muscle in the body is the tongue.
- 10) A British man changed his name to Tim Ppppppppprice to make it harder for telemarketers to pronounce.
- 11) A 2009 search for the Loch Ness Monster came up empty. Scientists did find over 100,000 golf balls.
- 12) The 50-star American flag was designed by an Ohio high school student for a class project. His teacher originally gave him a B-.
- 13) Frederic Baur invented the Pringles can. When he passed away in 2008, his ashes were buried in one.
- 14) Earth is the only planet not named after a god.
- 15) Gorillas sleep as much as fourteen hours per day.
- 16) The Bible has been translated into klingon, the alien language used in Star Trek.
- 17) A person will create enough saliva to fill two average size swimming pools during his lifetime.
- 18) Wealthy chinese families used to hire strippers for funerals.
- 19) Jack Daniel's last words were: „One last drink, please.“ He died from blood poisoning in 1911.
- 20) A jellyfish is 95% water.
- 21) The biggest tapeworm found inside a human body was 35 metres long.
- 22) An ostrich's eye is bigger than its brain.
- 23) Coca-cola would be green if colouring wasn't added to it.
- 24) Fortune cookies are actually an American invention – Charles Jung created them in 1918.
- 25) Russia didn't consider beer to be alcohol until 2011. It was previously classified as a soft drink.
- 26) You're born with 300 bones, but by the time you become an adult, you only have 206.

Thug Life in America

Marika Tisoňová

Mário Česelka is one of the graduates who come back to Sučany every time they can. He graduated in 2011 and for those who are interested in reading about his experience after GBAS, there is one of his life chapters. I hope you will enjoy this article as much as I did.

April 2013. Sitting in my room in London I got this email about a summer job in the USA. Whatever info has been provided in that email I didn't pay attention to it. For me, the crucial thing was the location - the USA. I'd always dreamt about going to NYC to visit my uncle and his family. And this was my shot. I replied immediately, had not even discussed it with my parents. Within few days there was the 1st Skype interview and I was asked to write Letter of Motivation. 2nd interview, 3rd interview, 4th interview - accepted. Beginning of June I finished studies in London, kissed my girlfriend, returned to Prague, booked my flight tickets, obtained visa, went home for 5 days, and June 14th I landed at the

JFK airport, NYC. I entered subway and left it at the 42nd street. I walked out of the station and I found myself standing right at Times Square. Dude, it was way more astonishing than I had ever imagined. I put my headphones on, played Jay-z's Empire State of Mind, walked down busy streets of Manhattan, and was happy as fuck. My dream came true. Here I gave a call to Hiral - a girl I met the previous summer in Italy while she was Eurotripping. We hit some clubs, attended a rooftop party at Manhattan, got lost in streets of Brooklyn, and ended up getting shitfaced with her roommates. Next morning I contacted my uncle and spent a few unforgettable days with my family. Full of new experiences and positive energy I was ready to continue my journey. June 21st early in the morning a cab picked me up, got me to Newark Airport, and I departed for Nashville, TN, where the Southwestern Company is based. Here I spent 7 days preparing for the job - sales school. Reveille at 5:45 a.m., 15 minute swim, huge breakfast, motivational reading, 12 hour job simulation, dinner at 9 p.m., bedtime at 10 p.m. If you are supposed to work 13-15 hours/day, 6 days a week for next 13 weeks, schedule is crucial, so we tried to get used to it asap. We were given presentations by highly successful and influential people like Rick Perry (the longest serving Governor of Texas), Dan Moore (Harvard graduate, President of the Southwestern Company), or Lee McCroskey (businesses trainer and consultant for North America and Europe). Every presentation was closed with the same words: "Working for Southwestern Company is going to be the most difficult thing you've ever been through, unless you've experienced death of a close relative. Therefore, take the preparation seriously." Of course these words went in one ear and out the other. On the last day of the sales school I learnt my location for the summer - Casper, Wyoming. Never heard of such country? Well, me neither, except Yogi and Boo-Boo bears. Just for the record, Wyoming is the 10th most extensive, yet the least populous (almost 0.6 million people) and the second least densely populated of the 50 United States (1st place goes to Alaska). "What a shit-hole", I thought to myself, "am I going to obtain a GPS to track those people or do I really need to find them myself?" Nevertheless, here comes another interesting fact: Wyoming has the biggest number of guns per capita in the world. So I guess now is a good time to mention what I was going to do: door-to-door sale of educational products. Hell yeah, I was going to spend the entire summer knocking on doors of random people armed to the hilt, trying to improve their kids' education. Sounds crazy, weird, stupid? So it was. Full of technical skills, motivation, experience from previous jobs, and support from family, my girlfriend, and friends, I thought to myself: "It can't be as challenging as they frightened us." Spoiler alert: It was even worse. So here I came, Casper, WY, true Cowboy State - Forever Wild West. First day at the book field, as we called it. I woke up at 5:59 a.m., had a cold shower, grabbed my book bag, jumped into my student manager's car and we drove to our breakfast place, if I can call it like that. It was just a small, God forbidden trailer on the outskirts of this God forbidden city in the middle of nowhere, surrounded by asphalt producing companies to the North, and oil drilling companies to the South. East and West was just a desert. But the food there was delicious, no kidding. However, when I looked around I realized that the place was packed with cowboys and rednecks, each of them carrying a gun under the belt. The rumours were true! My desire to go to work was not. Nevertheless, we finished our breakfast and headed to the town hall to obtain permission for door-to-door sale. Another surprise - the city of Casper issues this permit for only 10 days in a calendar year. I was supposed to work there for 3 months! But the lady working at the office gave me an incredible piece of advice: work for 10 days for now, then wait till 2014 and apply for another 10 days. So I rather collected my permit and left the

office trying to pretend I hadn't heard anything. Time to knock on my first door: "No, thanks." Second: "Not interested." Third: "Fuck off." Fourth: "Don't bother me." Fifth: "May I see your permit?" Sixth: "Leave or I will call the police." And the list goes on and on. Door by door, day by day, week by week. But I had no other option than to go on working. I was 15,000 kilometres away from home and in need to earn money to go on living, pay my accommodation, food, and flight tickets back to Europe. Unless you experience so many refusals yourself, you will never truly understand it. Some of you may think it's similar to refusals while hitchhiking. Inadequate comparison. I've hitchhiked half of Europe, had thousands of refusals, but never had a single breakdown. During summer 2013, I had dozens of breakdowns. Fifth day in work I bought myself a bike for 10 dollars. It was this hipster type of bike even-your-grandma-would-have-thrown-into-trash-already, but still better than walking. But there was a catch - it had no tires, just rims. And I had no dollars left to repair it. So I rode it anyway, just on those rims. I looked like the biggest a-hole in whole city, if not country. But there certainly was a bigger one, as after a week the bike got stolen. At first I was really sad, my means of transport was gone. But then I just felt sorry for the person who stole it, I couldn't even imagine how miserable that person was to steal such a piece of poo. My permit expired after 10 days yet I was still knocking on doors and riding that fabulous bike. Till some nice character called cops on me. It was day 11. Fine 360 dollars, they said. I just laughed, showed them the bike, asked them whether they really thought I had that money. They let me go. Five days later I again encountered these nice police officers (with my bike already stolen). This time with the 360 dollar fine. After another 2 days - busted. The company bailed me out; my mission in Wyoming was accomplished. Time to move to Fort Collins, Colorado. Coming from Casper to Fort Collins was like going from Vlkolínec to Prague: no more cowboys and rednecks, no horses but actual cars on roads, desert turned into beautiful mountains and forest, our breakfast trailer into fancy restaurants, clubs, and bars. But everything has its pros and cons - the bigger the city, the more hostile its citizens towards solicitors. My first week in Fort Collins I had zero sales. I made zero dollars working 80+ hours/week. We called it donut. I was desperate, had no money for food or accommodation. And such troubles followed me the whole summer. I experienced tornados, 100 year floods in Colorado, was bitten by a dog, or after 8 weeks was again caught working without a permit. Another change of place required, this time Laramie, Wyoming. Cowboys and horses again. But I finally got my permit. Here I finished my summer. Just for the record, we were 11 first year dealers in my team at the beginning. At the end I was the only one left, the rest of them quit (except the one who broke his leg). Just to give you an idea about how difficult the job was. So far it sounds like the worst job ever, but if anything the opposite was true.

If you ask any person who's done this internship what was the number one thing they learnt from it, the vast majority will highlight crucial business skills obtained. Not me. I mean running your own business in a foreign country, taking care of all the inventory, cold-calls, sales, customers, deliveries, tax payments, etc. is an invaluable experience. But for me the number one thing I learnt was appreciation, gratitude. In Casper I met this mom with 4 months old daughter. They lived in a nice, newly constructed house. When I asked her whether the father was home to join us, she burst into tears. She told me he had been sentenced to 8 years because of a car accident in which 2 people died. Just 2 months ago. She was left alone with that little one and 80,000 dollar mortgage. I got to know a guy who was half-paralysed. When he was 18 he got

into a fight protecting his girlfriend. His his spine seriously injured. He stopped feeling the right part of his body. No treatment available. After 5 years - half-paralysed. Another 5 years - wheelchair. In Fort Collins I encountered a mom whose son was blind but wasn't born that way. When he was 1.5 he had been babysitted by 18 year old girl. He wouldn't have stopped crying for several hours. The babysitter was so desperate she held him above her head and shook him furiously. The little boy got brain haemorrhage causing his blindness, the girl got 7 years.

I met grandparents taking care of their grandchildren aged 4 and 6. Once they bought books from me they asked me for a favour. They wanted me to write a letter to their daughter - mom of the two. She got 6 years for causing a car accident in which a person died. They asked me to give her a tiny bit of hope, to tell her the little ones were doing great.

If you listen to such stories on a daily basis you quickly realize that your 'problems' are actually nothing compared to what other people face in their lives. You start to be grateful for what you've got, for every little thing you otherwise take for granted. You start enjoying the present, not worrying about your future. As the summer progressed I had more and more nice stories to share. Many of my customers became my friends. I experienced the American culture first-hand like no tourist will ever have a chance to. Every day was different, every family was a surprise. I once knocked on the door of a really old, half-disintegrated trailer. A guy opened a door for me pointing a gun at me. Scared to the death I had no idea what to say. Eventually, I ended up driving his 50,000\$ Buick around the city listening to the stories about living in Las Vegas! Yeah, that is so America. We experienced tough times on one hand, but had so much fun on the other. We travelled the USA, saw Aspen, Rocky Mountains, Red Rocks, Estes Park, Teton, did white-water rafting, cliff-jumping, rented a wave-runner, saw the biggest rodeo in the world... Same goes for people, sometimes they were rude but other times extremely nice and helpful. We met two families who rented us cars for free. They literally saved us 1,000\$ by doing it. In Laramie a family accommodated us for almost 2 weeks for free. It was unbelievable how kind people were. And we were so grateful. We fell in love with America and the job we did there, even though it

was challenging as hell. Towards the end of the summer Ondro bought an old police car. Once done with the job we road tripped with it to Nashville to finish the paper work and pay taxes. 5 days in Nashville and I hardly remember anything, Captain Morgan was stronger. But I remember midnight swimming in the pool, 20 people sleeping in one tiny room at a motel, downtown clubs with country music, tons of Subway sandwiches, and happy faces all around me. Done with the paper work and partying in Nashville, I road tripped with the cop car to New York City. A friend of mine joined me, Shark from Azerbaijan. Leaving Nashville we saw 2 hitchhikers and gave them a lift. They both worked for Southwestern but in California. A couple heading to Washington D.C. On our way to Washington we wanted to grab beer in Virginia, but it was 5 mins after midnight. But cashier there had a great suggestion: drive to West Virginia, they sell it till 3 a.m. We drove 2 hours to W. Virginia, got some beer, continued to Washington D.C. It is a beautiful city. After that we left for NYC. I was extremely tired so I asked Shark to drive. But he was so tiny he couldn't see through the steering wheel. I took out some blankets from the trunk, put them under his butt and hoped problem was solved. Except it wasn't. On the highway Washington D.C. - NYC you have to pay toll. But because Shark couldn't see properly he missed the toll gate twice. Flash. I hope we at least had smiles on our faces when they took our pictures. 50 kilometres before NYC we stopped to grab some coffee. All of a sudden I heard sirens, saw police lights, and heard voice from megaphone: "Stay in the car and put your hands on top of your head!" We were suspected of drug trafficking. Don't ask me why. My only explanation is a cop car on Colorado plate-numbers at the periphery of NYC at 5 a.m., not paying toll and driven by Azerbaijani smurf with blankets under his butt. They searched the car, found nothing, checked our IDs, asked us some questions about life in Europe and let us free. Pretty nice cops indeed. We arrived to NYC, crashed at Hiral's place, woke up next day, sold the car, enjoyed the city for few days and left for Europe. Home sweet home.

All in all I loved America and people there. The job I did there taught me more in 3 months than any other school or occupation in years. I'll definitely be back one day. Peace.

Slávne psychologické experimenty a ich nie príliš slávne výsledky

Alexandra Horkavá

Stanfordský väzenský experiment

Počuli ste už o ňom? Ide o jeden z najznámejších a najkontroverzejších experimentov, aké boli kedy vykonané. Začal sa v roku 1971 pod vedením amerického psychológa Philipa G. Zimbarda a išlo o absolútnu simuláciu väzenského prostredia; zo strany väzňov aj dozorcov. Z vyše osemdesiatich študentov-dobrovoľníkov bolo vybraných 10 trestancov a 11 dozorcov, ktorých jediným spojením bol ich čistý trestný register, psychická vyrovnanosť, nadpriemerná inteligencia a nulové zdravotné problémy. Všetci dostali 15 dolárov za každý deň experimentu, ktorého trvanie bolo naplánované na

dva týždne. O ich osude rozhodol obyčajný hod mincou; orol značil dozorca a hlava väžňa. Pravidlá a podmienky pre priebeh tohto experimentu boli prevzaté z väznice Palo Alto v Kalifornii, respektíve prevládala snaha zachovať obraz čo najpresnejšej reality. Väzni museli okrem nosenia uniformy aj fingovať správanie skutočných kriminálnikov za mrežami; mlčanie pri jedle, po večierke alebo vždy, keď opustili priestor väznice. Boli oslovovaní pridelenými číslami a dozorcov oslovovali úctivým titulom „pán nápravny dôstojník“. Akýkoľvek priestupok bol prísne trestaný. Aj napriek prvotnému plánu bol však Philip Zimbard nútený

ukončiť tento experiment po šiestich dňoch z dôvodu prílišnej autenticity prostredia. Dozorcovia sa čoraz častejšie a krutejšie uchýľovali k trestaniu a ponižovaniu väzňov - vďaka nočným kamerám boli odhalené aj ich najhoršie zločiny; sexuálne a fyzické týranie. Jeden z trestancov sa dokonca psychicky zrútil a bol radšej prepustený ešte pred ukončením experimentu. Ostatní väzni absolútne stratili poňatie o okolitej realite a začali sami seba považovať za kriminálnikov.

Spôsob a rýchlosť takmer okamžitej zmeny v správaní, ako do-

zorcov, tak aj väzňov, absolútne šokoval nielen celý psychologický tím, ale aj šéfa tejto akcie. Ukázalo sa teda, že zdravý človek, ak je vystavený extrémnym podmienkam, je náchylný k radikálnej zmene svojho charakteru. Hlavné poznanie, ktoré tento experiment priniesol, je však o niečom inom; resp. že brutálne zločiny nie sú dielom psychopatov, ale obyčajných ľudí, ktorí boli vystavení neobyčajnému tlaku rôznych okolností. Za tento svoj postoj bol Philip Zimbard až do konca svojho života často kritizovaný.

Oolong

Natália Fačková

Pitie čaju bolo na Slovensku tradíciou už dlhé roky, keď naše babky zalievali rôzne bylinky, ktoré mali okrem príjemnej chute aj priaznivé účinky na náš organizmus. Neskôr sa na naše územie vďaka medzinárodnému obchodu dostali aj iné druhy čajov, okrem ovocných a čiernych čajov z vrecúška aj niektoré kvalitnejšie čaje, ako je napríklad čaj Oolong.

Čaj Oolong je vyrobený z rastliny *Camellia sinensis* (známej ako čajovník), rovnako ako aj biely, zelený a čierny čaj. Rozdiel medzi týmito čajmi je v ich spracovaní. Zelený a biely čaj nie je vôbec oxidovaný, čierny áno, no a Oolong je čiastočne oxidovaný. Tento proces je častokrát opisovaný ako fermentácia, ale v skutočnosti ide o oxidačný proces, pri ktorom je, na rozdiel od fermentácie, potrebný kyslík. V podstate ide hlavne o to, že usušené čajové lístky prichádzajú do kontaktu so vzduchom a začnú oxidovať, čím sa mení aj farba lístkov na svetlohnedú až tmavohnedú. Počas tohto procesu sa tiež uvoľňujú látky, ktoré ovplyvňujú chuť čaju. Po oxidácii sa čaj praží a podľa odborníkov je veľmi dôležité vedieť odhadnúť, kedy je na to ten správny čas.

Keďže tento čaj patrí k tým, ktoré bývajú dlhšie oxidované, ideálna teplota na jeho zalievanie je od 95 °C – 100 °C, v porovnaní napríklad so zeleným či bielym čajom, ktoré by sa mali zalievať teplotou od 75 °C – 90 °C.

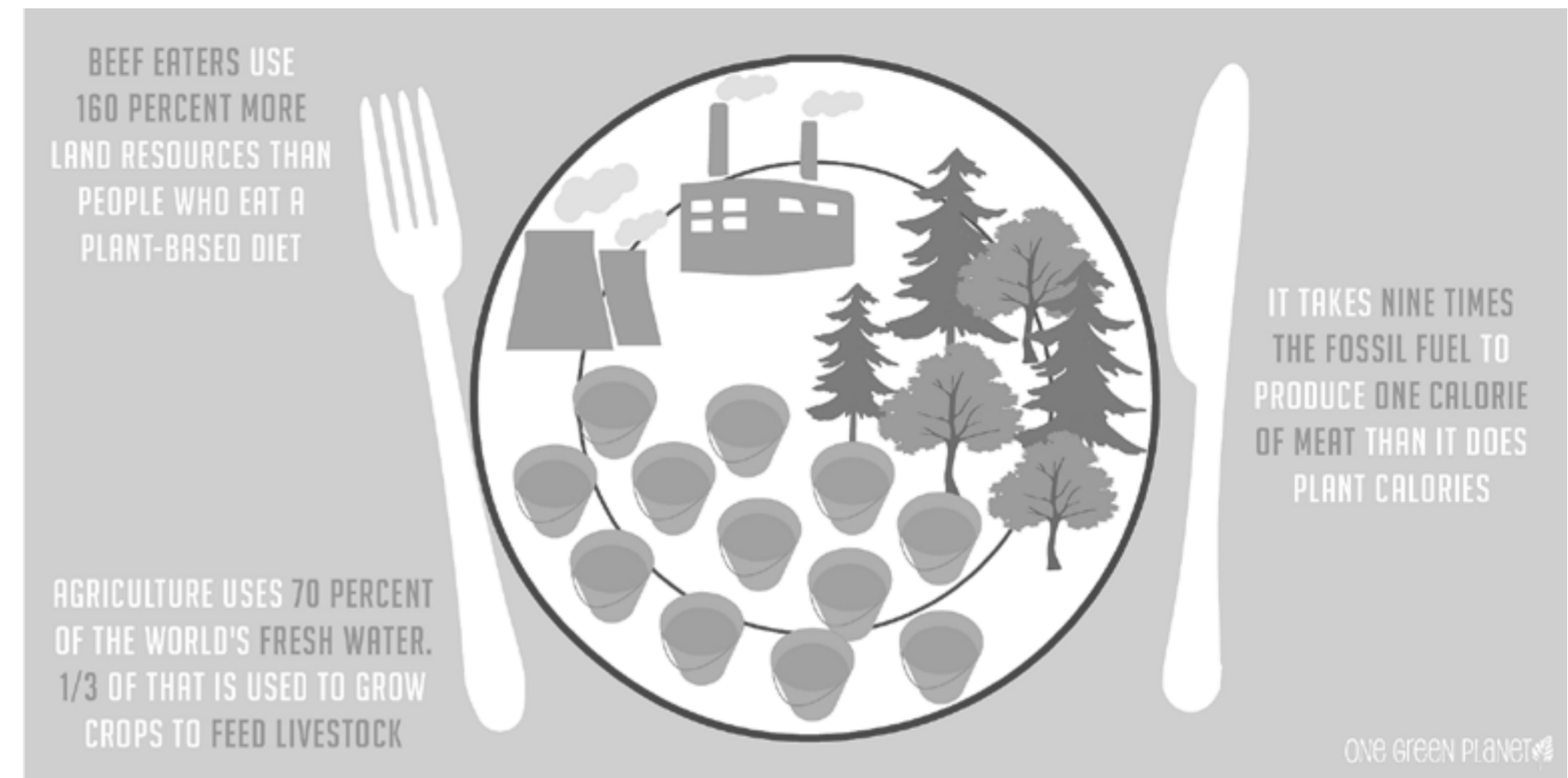
Čaj Oolong pochádza z oblasti Fuji, neskôr sa dostal do Taiwanu. Názov pramení z čínštiny, Oo (číta sa ú) znamená čierny a Long znamená drak. Pravdepodobne má tento čaj pôvod v 15. storočí. Okrem toho, že má jedinečnú mliečne výraznú chuť, ktorá sa veľmi odlišuje od druhu Oologu, priaznivo vplyva aj na naše zdravie.

V prvom rade je to napríklad priaznivý vplyv na pokožku, čo je hlavne vďaka polyfenolom, ktoré zlepšujú kvalitu vlasov, pomáhajú pri ekzémoch a iných problémoch s pokožkou (už pri 3 šálkach denne). Ďalej napríklad pomáha aj pri problémoch s kosťami, chráni pred zubným kazom. A v neposlednom rade je výborný, ak ste v strese, ktorému tiež pomáha predchádzať (podľa môjho názoru, je to už len z toho dôvodu, že si nájdete čas vychutnať si tento skvelý čaj a na chvíľu si oddýchnuť od inak uponáhlaného života). Tým, že zabraňuje stresu, bojuje proti obezite a uľahčuje trávenie.

Osud planéty: čo je zlé na tom, čo jeme

Martina Orvošová za školský klub Bakelita

Prečo sa ľudia rozhodnú pre vegetariánstvo či vegánstvo? Väčšinou sú to etické a zdravotné dôvody, ktoré zavážia. Ale to nie je všetko, čo dokáže vegetariánstvo ovplyvniť. Na našom tanieri leží aj riešenie mnohých globálnych problémov.

Skleníkový efekt

Chov hospodárskych zvierat je celosvetovo zodpovedný za 18% svetovej produkcie CO₂. Toto je najmenšie číslo z dostupných štatistík – mnohé hovoria aj o 51 percentách. Všetka doprava dokopy tvorí len 14% CO₂. A nie je to len o CO₂ – chov zvierat je jeden z najväčších producentov metánu, skleníkového plynu 23x škodlivejšieho ako oxid uhličitý. Dnes je obsah skleníkových plynov v atmosfére 2x väčší ako priemer a spôsobuje nebezpečné zahrievanie planéty. A pritom je riešenie na našom tanieri. Ak by každý obyvateľ USA a Európy vynechal jedno mäsité jedlo týždenne, bolo by to rovnaké ako keby z ciest zmizlo 1,5 milióna áut.

Životné prostredie

Ľudia ovplyvňujú Zem mnohokrát viac ako hocičo iné. Mestá, cesty, ťažba, priemysel. Ale najväčší faktor je produkcia živočíšnych produktov. Viac ako jedna tretina všetkej suše na zemi je využívaná pre poľnohospodárstvo. Z nej sú skoro 4/5 vyhradené pre krmivo a pastviny pre zvieratá. Na vytvorenie tejto plochy, je každý deň

zničené neuveriteľné množstvo životného prostredia. Chov zvierat je zodpovedný za 91% ničenia Amazonského pralesa – plocha futbalového ihriska je vyrúbaná každú minútu. Spolu so stromami je zničené aj životné prostredie pre množstvo druhov zvierat a cenný kyslík ktorý tieto stromy produkujú. A spolu so súšou idú aj moria a oceány. V oceánoch je vďaka obrovskému a neefektívnemu výlovu už len 10% veľkých rýb a do roku 2048 majú vymiznúť úplne.

Voda

Každý šiesty človek na svete nemá dostatok pitnej vody. A pri tom 30% percent pitnej vody na svete sa míňa na produkciu živočíšnych produktov. V porovnaní s vegánom minie všežravec 13x viac pitnej vody. Napríklad množstvo vody spotrebované na výrobu jedného hovädzieho hamburgera zodpovedá sprchovaniu sa za 2 mesiace. Je ťažké uvedomiť si koľko vody sa môže skrývať za porciou na našom tanieri, ale v našom záujme by sme si to mali čo najskôr uvedomiť. A ešte jednoduchý fakt – chov zvierat je najväčší znečisťovateľ vody a pôdy – kam si myslíte ide všetok odpad zo 70 miliárd zvierat?

Nedostatok jedla a udržateľnosť

Dnes je na Zemi 9 miliárd ľudí a tento počet rýchlo narastá. O pár desaťročí nás nebude môcť Zem užiť. Nie ak nezmeníme spôsob našej stravy. Všežravec spotrebuje 18x viac pôdy ako vegán o 160% viac zdrojov – palív, vody a práce. Na 1kg mäsa je spotrebovaných 16 kg obilia. Za jeden steak môže byť nasýtených 10 ľudí. Zem môže zásobiť aj omnoho viac ľudí, ale iba efektívnym spôsobom – bez množstva mäsa ktoré produkujeme dnes.

Viac info – výborný film Cowspiracy

Veda a technika: najčastejšie meteorologické omyly ľudí

Alexandra Horkavá

Nie všetci sa vyznáme vo všetkom, na tom sa zhodneme. Každopádne, sú aj ľudia, pre ktorých to platí niekoľkonásobne: nielen, že sa vo všetkom nevyznajú, v oblastiach ich nezájmu sú ďaleko za opicami. Tento článok vám prinesie zopár výrokov, ktorých absurdita často prekonáva aj tie najhlúpejšie veci, aké sme kedy počuli.

1. Dážď vzniká pretože sa oblaky potia.
2. Para, ktorá vychádza z rýchlo varnej kanvice, keď si robíme kávu či čaj, stúpa k oblohe a vytvára na nej mraky rôznych veľkostí a tvarov.
3. Ročné obdobia sa menia v závislosti vzdialenosti Slnka a Zeme.
4. Slnko praží na moria a oceány a zohrieva ich natolko, aby boli schopné vyprodukovať dostatok pary, ktorá potom vytvorí mraky.
5. Boh a anjeli sú príčinou búrok a bleskov.
6. Plyny sú nanič, pretože sú neviditeľné.
7. Vzduch a kyslík nie sú jedno a to isté?

8. Dážď pochádza z dier v oblakoch.
9. Mraky sa pohybujú, pretože sa pohybujeme aj my.
10. Všetky rieky tečú zo severu na juh.
11. Vodík a kyslík, ktoré sa oddelili počas body varu, sa vo vzduchu spoja a vytvoria tam vodu.
12. Bublinky, ktoré sa vynášajú na povrch z vriacej vody sú teplé.
13. Molekuly ľadu sú chladnejšie ako molekuly vody.
14. Vzduch sa mení so zmenou prostredia. Napr. vzduch v miestnosti je úplne iný ako ten vonku a úplne sa líši aj od vzduchu, ktorý je napríklad v malej uzavretej krabicičke.
15. Plyny nič nevážia. Ba dokonca ani sfarbené plyny nič nevážia.
16. Predpoveďou veľmi studenej zimy je veľmi horúce leto rok predtým.
17. Oblaky sú vyrobené z vlny a dymu.
18. Keď zatrasíme mrakmi, začne pršať.
19. Ľudia si vytvárajú kyslík sami.
20. Kolobeh vody v prírode je závislý na mrazení a rozmrazovaní vody.

Kráľ cvikov

Ester Malá

Plank alebo doska patrí medzi tie cviky, ktoré na prvý pohľad vyzerajú veľmi jednoducho. Nie nadarmo sa mu však vraví "kráľ cvikov". Je jednoznačne vynikajúcim cvikom na budovanie sily a stability celého tela. Hlavný dôraz sa kladie na zapájanie vnútorného svalstva, svalov panvového dna ako aj na stabilitu a silu ramien.

Pozícia dosky má svoje korene v Ashtanga Jóge (chaturangha) avšak prenikla už aj do iných fitness odvetví ako napríklad pilates a iné bodyworkové cvičenia. Jej jedinečnosť sídlo v jej komplexnosti zaťaženia svalov. Vďaka cviku Plank máte možnosť vypracovať si pevnejšie svaly brucha, ramien, ale aj sedacie svaly a kvadricepsy. Len pár minút tejto pozície denne Vám vie doručiť krásne, pevné telo.

Začať treba postupne. Najvhodnejšie je stanoviť si povedzme 30 sekúnd na začiatok a až keď budete cítiť, že pozíciu robíte správne, postupom času môžete predlžovať čas. Veľmi rýchlo uvidíte, ako sa podstatne zlepšuje Vaša sila aj výdrž. Dôležité je mať stabilizovaný trup, pevné jadro tela ako aj spevnené kvadricepsy, aby ste udržali celé telo pevné a stabilizované. Pre náročnejších si dlžku môžete postupne predlžovať. Plank vie byť naozaj veľkou výzvou a nep-

ochybujem o tom, že si ho zamilujete.

Podme teda na to!

Doska (Plank) – jednoduchšia verzia

Kľaknite si na podložku na všetky štyri. Hlavu držte v predĺžení chrbtice. Brada smeruje jemne ku krčnej jamke. Kolená by mali byť od seba vzdialené na šírku bokov. Dlane na šírku ramien. Panvu držte mierne podsadenú tak, aby ste mali rovný chrbát. S výdychom vždy pritlačte pupok k chrbtici a neprehýbajte sa v drierkovej časti chrbtice. Predstavte si, že vám do oblasti pupku smeruje hrot. Zhlboka sa nadýchnite nosom a pri výdychu ústami dopnite nohy tak, aby ste sa dostali do pozície uvedenej na obrázku č. 1. Začať môžete s 5-timi nádechmi a výdychmi. Zhlboka dýčajte nosom, poriadne do rebier a pri výdychu pritláčajte brucho k chrbtici. Po dokončení cvičenia si uvoľnite telo v pozícii dieťaťa. (Obr. 2) Sekvenciu môžete viackrát opakovať.

Pre trénovanejších fanúšikov je tu náročnejšia verzia cviku:

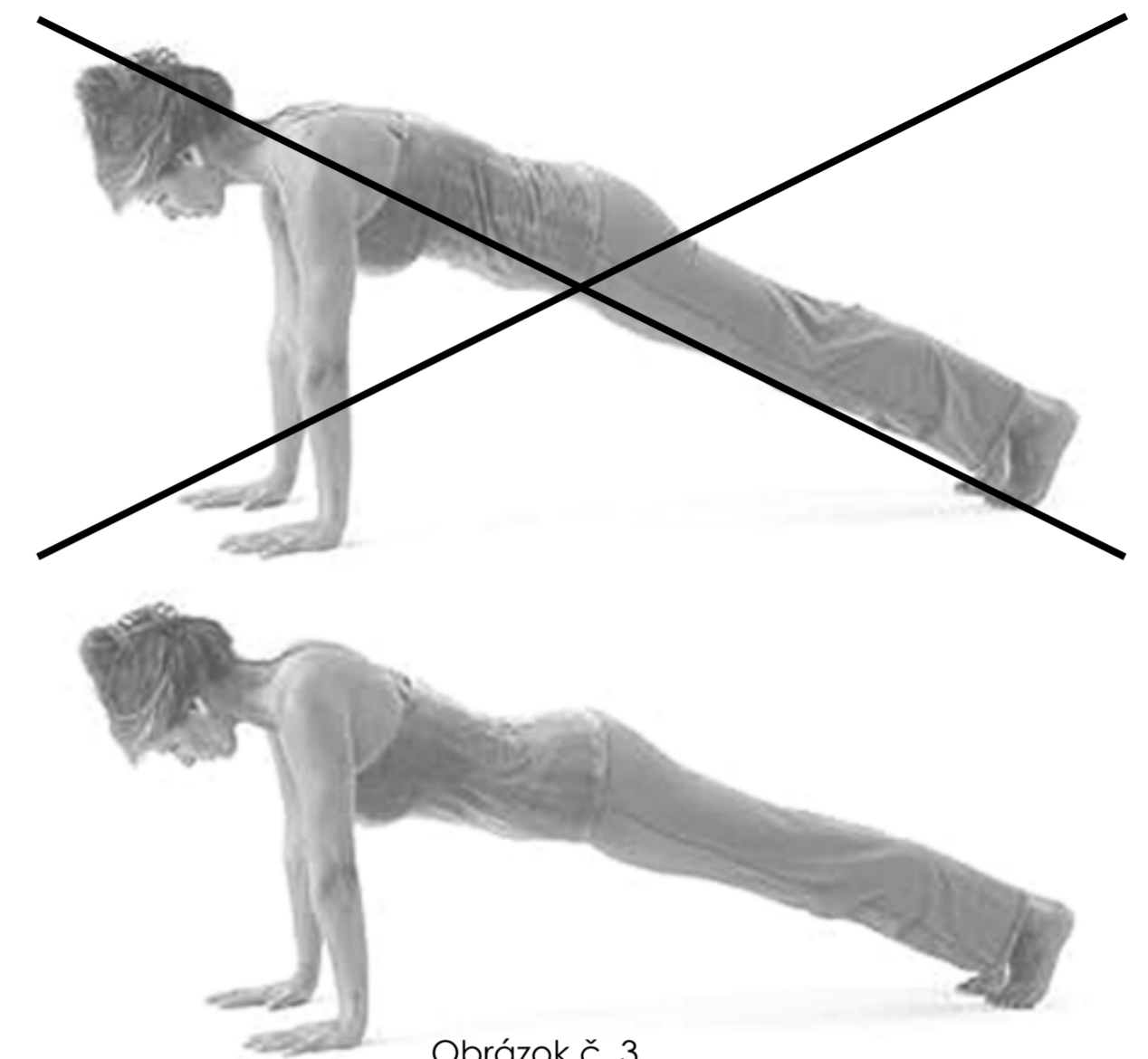
Doska (Plank) – náročnejšia verzia

Kľaknite si na podložku na všetky štyri. Hlavu držte v predĺžení chrbtice. Brada smeruje jemne ku krčnej jamke. Kolená by mali byť od seba vzdialené na šírku bokov. Dlane na šírku ramien. Panvu držte mierne podsadenú tak, aby ste mali rovný chrbát. S výdychom vždy pritlačte pupok k chrbtici a neprehýbajte sa v drierkovej časti chrbtice. O podložku sa oprite tento krát predlaktím. Zhlboka sa nadýchnite nosom a pri výdychu ústami dopnite nohy tak, aby ste sa dostali do pozície uvedenej na obrázku č. 3. Chodidlá sú flexované. V tejto pozícii sa pokúste vydržať čo najdlhšie. Začať môžete s 10-timi nádechmi a výdychmi. Zhlboka dýčajte nosom, poriadne do rebier. Hlavu držte v predĺžení chrbtice – nesmie vám klešať. Ramená tlačte od uší. Nenechajte všetku váhu tela na ramenách, snažte sa vycentrovať ťažisko. Potom sa dajte do pozície dieťaťa. Cvik následne môžete zopakovať.

Ak by ste sa naozaj stali veľkými fanúšikmi a zachcelo sa vám experimentovať, môžete cvik prevádzať tak, že budete v pomalom tempe prechádzať vždy z jednoduchšej verzie do ťažšej a späť.

Najčastejšie chyby:

povolené lopatky a ramená pritiažené k ušiam
vystrčený zadok smerom dohora (striška)
hlava zaklonená, resp. brada vysunutá
zabúdanie na pritláčanie pupku k chrbtici
povolenie brušných svalov a tým aj prehnutie sa v drierkovej časti
priveľký tlak na ruky (ramená)

Obrázok č. 3

Obrázok č. 2

Obrázok č. 1

The history of fashion week

Majka Sobčáková

Fashion is much more than the latest trends. It is a state of mind; a religion; a discipline. All of which lay the foundation for the industry event best known as Fashion Week. As its name suggests, Fashion Week, is a one week platform, where the industry's top designers present their upcoming collections.

Imagine being a child in the largest of toy stores. All your eyes feast on puppets, pedal cars and miniature railway trains. Now replace the toys with the finest textiles, garments, and accessories. The shelves on which toys were once stored have become fashion racks, and the aisles of the toy store have become red carpets and catwalks. Voila! You have gone to fashion heaven!

The first official Fashion Week began as "Press Week" on July 20th, 1943 in New York City. With World War II at its height, the fashion industry insiders were unable to travel to Paris where the most of fashion shows went down. A fashion publicist named Eleanor Lambert seized this opportunity to shift the focus of the fashion industry from Paris to America, in order to spotlight American designers. Lambert's mission turned out to be very successful.

The second Press Week was held just six months later in January of 1944. For the next three decades, designers continued showcasing their collections twice a year (February and September) in an event that would eventually become known as New York Fashion Week. Other cities caught on, with Milan starting its own fashion week in 1975 and London following in 1984.

The fashion shows were held at various locations including hotels, galleries, and restaurants. However, after an incident when part of the ceiling collapsed during a Michael Kors show, the event was moved to Bryant Park, introducing its famous white tents. The event got so large that it was then moved to Lincoln Center in 2010.

Today, Mercedes-Benz Fashion Week attracts people from all over the world. It remains one of the most important weeks of the year for those in the fashion industry, as well as those who are simply fashion-obsessed.